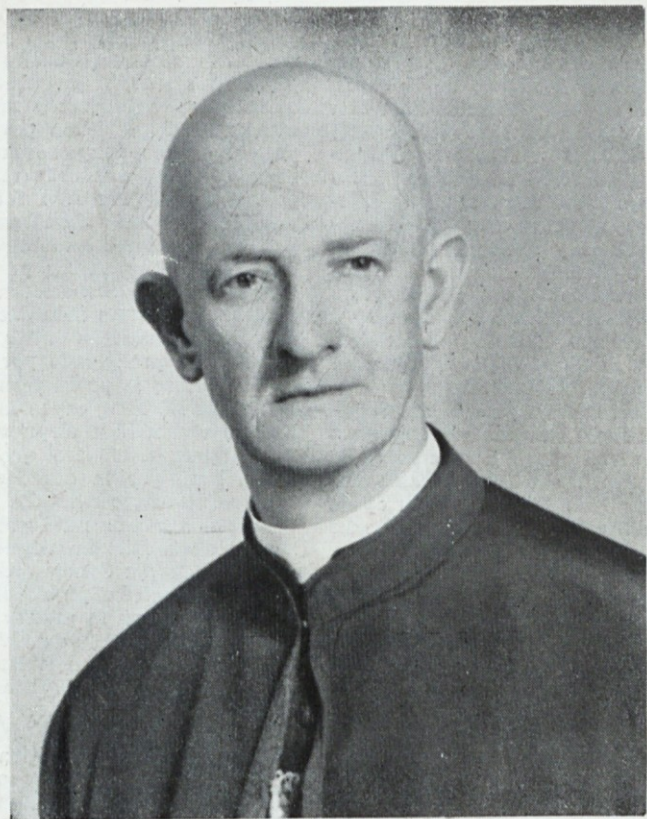

1923 * TRIDESET LET * 1953

Slovensko okno v svet

KATOLISKI MISIJONI

XXVII

Las Misiones Catolicas

AGOSTO

NUESTRO TRIO CHINO

(Conclusión)

No menos célebres del p. Bautista Turk, que, como hemos subrayado en el número anterior de esta revista, dedicó toda una vida al engrandecimiento de la Iglesia Católica en China, son otros dos franciscanos eslovenos, también heraldos del Evangelio entre el pueblo más numeroso del mundo.

PADRE VESELKO KOVAČ quedó impresionado del ideal del santo de Asissi ya durante sus años de colegio. En 1891 entró en el noviciado de la orden franciscana en la provincia tirolense. Ordenado sacerdote en 1896 en Salzburg todos le predecían una carrera brillante, pues era conocido su extraordinario talento lingüístico. Mas, Dios le ofrecía otro campo, más vasto y más fecundo en sacrificios y frutos — la misión en China. Contestó el joven franciscano plena y rápidamente a este supremo llamado divino. Ocurrió así que en 1902 lo encontramos en Shantung Norte, trabajando sin descanso para organizar esta nueva misión en China pagana. Los superiores muy pronto descubren en él un excepcional talento organizador. Es por eso que le encomiendan la fundación y la dirección del gran seminario en Tsi Nan Fu, que en su época era el establecimiento educacional más moderno en el territorio chino. Era p. Kovač que fundó las bases necesarias para el surgimiento del futuro gran vicariato apostólico de Yung Chow, que bien lo llama hoy día en sus anales "nuestro padre y fundador", a pesar de que nunca ha sido designado para desempeñar el cargo del vicario por el solo hecho de que ha nacido como hijo de madre eslovena... De una salud precaria, que más aún la debilitaron sus continuos esfuerzos para el siempre creciente progreso de la Iglesia en China, como también a consecuencias de la persecución comunista allá por el año 1927 en Huan, murió el 28 de febrero de 1928. Las numerosas cartas de los misioneros en China nos revelan qué significaba para Iglesia China el p. Kovač: "...hemos perdido a un verdadero padre, hemos perdido único, que era capaz de fundar y también de diri-

gir el flamante vicariato..." escribieron después de su desaparición tantas manos, no eslovenas, de cuya sinceridad no cabe duda alguna.

PADRE ENGELHARD AVBELJ nació en 1887 en la capital de Eslovenia, Ljubljana; hijo de una familia humilde; su padre era ferroviario. Tenía trece años y se desempeñaba como acólito en la iglesia de los franciscanos de su ciudad natal. Con una envidia inocente, que solo puede despertar un ideal elevado en un corazón puro y excelso, presenciaba la partida del p. Turk hacia las misiones chinas. Ocurrió que en este preciso instante, el joven decidió hacerse religioso, sacerdote y misionero. En efecto, rumbo a China partió en 1910, ya consagrado religioso franciscano y sacerdote, con una cruz misionera, regalo del beato Pio X. Infatigablemente desarrollaba su acción evangelizadora primero en las misiones de Hankow, igual que su precursor p. Turk, donde muy pronto lo reconocieron como a un misionero de dotes más excelsas. Desde muy joven, anhelaba sufrir el martirio; es por eso, que llevado por este anhelo penetró hasta la profundamente pagana ciudad de Lo Tien, cuyos habitantes fanáticos vivían bien dispuestos a matar a cualquier misionero que pisase aquel suelo. Pero por la decisión en vez de hacerse mártir, convirtiéndose en el fundador de una misión nueva en la mencionada ciudad. Dirigía después varios seminarios en Wu Chang y Chi Chow. En 1925 desempeñaba ya un alto cargo en el vicariato y en la provincia franciscana de aquella parte de China. Su personalidad era llena de virtudes extraordinarias que enormemente impresionaron a todos, quienes tocó la suerte de tratar con él. Murió a consecuencia de una intervención quirúrgica en septiembre de 1928. Un mensaje especial, expedido a Roma después de su muerte, relata que poco después de ser inhumados sus restos el gran misionero franciscano apareció a otro misionero, expresándole: "Yo vivo en la posesión completa de Dios..."

Es que los eslovenos tenemos toda la razón de estar orgullosos a estos tres hijos preclaros que nuestro pequeño suelo dió a la gran China para gloria de Dios.

PRELAT DR. ALOJZIJ ODAR JE UMRL

VELIKA IZGUBA ZA SLOVENSKO MISIJONSTVO

Na tem mestu pričujoče številke „Katoliških misijonov“ bi moral biti članek „Katoliški misijoni — šola apostolata“, ki bi ga bil napisal pokojni prelat dr. Alojzij Odar.

Bilo je pred kakim mesecem, ko sem ga bil poprosil za ta članek. Prav rad mi je obljubil, da ga napiše, potem ko konča vrsto duhovnih vaj, za katere je bil naprošen.

V nedeljo 17. maja zvečer sem se sešel s skupino naših izobražencev, ki so se pravkar vrnili domov z duhovnih vaj, ki jih je vodil zanje dr. Odar. Vsi so bili pod silnim vtisom njegovih prekrasnih govorov, ki so jih nazvali ne le verske, ampak tudi literarne bisere.

Ponedeljek je prelat Odar prebil v semenišču v Adroque, kjer je imel šest ur predavanj slovenskim bogoslovcem.

Kako je preživel izredno težko soparni dan, ki je pritiskal nad Buenos Aires v torek, ne vem. A zvečer ta dan, okrog pol devetih, sem ga našel na Martincu, sedečega v kuhinji po večerji, v maloštevilni družbi zamiznih tovarišev. Za vsak slučaj sem ga hotel spomniti na njegovo obljubo:

„Gospod prelat, sedaj, ko ste končali duhovne vaje, kajne, mi boste pa napisali isti članek...“

Brez pomisleka, kar veselo je odgovoril: „Da, še ta teden ga dobite. Čez nekaj dni vas bo že čakal v vašem predalu v pisarni! „Katoliški misijoni — šola apostolata“, tako naj bi bil naslov, če se ne motim...“

To so bile zadnje besede, ki sem jih čul iz njegovih ust. Spregovoril jih je s posebno vedrino in uslužnostjo. Pa je bilo vedno naravnost prijetno prositi ga za kako uslugo, kajti uslišan in zadovoljen si odšel od njega, ne da bi ga moral dolgo pregovarjati. Kakor da bi te komaj čakal, da ga poprosiš...

Tisti večer je bil pokojni v svoji obljubi še posebno ljubezljiv, tako da sem imel občutek, kakor da se hoče opravičiti, ker mi članka še ni dal. Zato mi je bilo kar hudo, ko sem odhajal od njega; saj ga nisem mislil terjati, saj sem vedel, da ga še ni mogel napisati; hotel sem ga samo spomniti. On (se je pa skoro opravičeval...

Opravičeval... ne, ker članka še ni napisal, ampak ker ga morda ne bo mogel več napisati... Ali je slutil konec?

Drugo jutro so me telefonsko obvestili, da je prelat Odar okrog pol šestih zjutraj umrl, zadet od kapi.

Vse, kar je moglo, je prišlo k pogrebni maši in na pokop v četrtek dopoldne. Mislim, da bi pokojnemu misijonskemu sodelavcu in predsedniku Južnoameriške Baragove zveze v imenu slovenske misijonske akcije izrekel zadnjo zahvalo nad krsto z njegovim truplom, ki je ležala v odprtem grobu, obdanem od stotih slovenskih pogrebcev, a sedem govornikov je s tako toplino povdarjalo, kaj smo z njim izgubili, da mi je bolečina prav zares stisnila grlo in sem se poslovil od njega brez besed...

* * *

S pokojnim prelatom so nas, slovenske lazariste, vezale posebne vezi najbližjih sosedov. Menda je osemnajst let preživel kot hišni duhovnik Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti, katero je mejilo na centralno hišo lazaristov pri Srcu Jezusovem na Taboru. Ob večjih slovesnostih smo hodili bogoslovci in duhovniki v prekrasno tamkajšnjo Plečnikovo kapelo asistirat in prepevat in prelat Odar je celebriral. Kot odlični sosed je bil ob vseh naših največjih, družbenih praznikih najodličnejši gost.

Vsi pa smo tudi znali njegovo bližino dobro izrabiti in smo ga imeli za svetovalca, od gospoda vizitatorja pa do najmlajšega novomašnika. Včasih smo si kar ključko podajali, da je bila sestra, ki mu je stregla, že huda na nas...

Tako tudi skupina lazaristov-misijonskih organizatorjev s Francetom Sodjem na čelu, ki se je še bolj kot mi drugi upal k njemu, kajti bila sta oba — Bohinjca.

France Sodja je videl, da je znamenita misijonska okrožnica papeža Pija XI. „Rerum Ecclesiae“ bila sicer za silo prevedena, a ostala brez komentarja. Tedaj pa smo bili že koliko cerkveni, da se nam je zdela vsaka aktualna papeška okrožnica brez komentarja skoro greh opustitve... Tako se je naš Sodja odločil komentirati „Rerum Ecclesiae“, česar se je drznil samo v zavesti, da bo imel ob strani odličnega svetovalca, prelata Odarja. Ne vem, koliko ur je predsedel pri njem in sprejemal njegove avtoritativne nasvete in popravke. Prelat Odar je kočno spoznal komentar kot zadostno temeljit in dali smo delo razmnožit v več sto izvodih ter ga uporabljali kot glavni učbenik slovenske Misijonske dijaške zveze in vseh drugih misijonskih študijskih krožkov.

Podobno je stal prelat ob strani našemu Sodji pri sestavi dveh njegovih naslednjih misijonskih del: manj obsežnega, katerega naslova se več ne spomnim, in je bilo namenjeno našemu dijaštvu, in drugega obsežnega z naslovom „Ljubimo Cerkev!“ ki je gotovo najboljši dosedanji slovenski misijonski priročnik in iz katerega so bila v „Katoliških misijonih“ objavljena skoro vsa poglavja prvega in tretjega dela. Obe deli sta ostali v kopijah tipkopisa.

Pa je bil prelat Odar tudi sam misijonski pisatelj že tedaj. Za misijonski koledar 1944 je napisal daljšo razpravo „Kdaj bo škof Baraga razglašen za svetnika“ in v isti Koledar naslednjega leta še daljši, 20 strani obsegajoči spis „Organizacija misijonstva“. O njegovem prizadevanju za Baragovo beatifikacijo bomo še več povedali spodaj, spis o organizaciji misijonstva pa je popolna slika misijonskega cerkvenega organizma v preteklosti in v sedanjosti, po novem cerkvenem zakoniku.

Prav tako sem bil nad prelatom Odarjem z misijonskimi zadevami tudi popisani, a bolj z onimi organizatornega značaja. Pod njegovim vodstvom smo se postavili pravila slovenske Misijonske dijaške zveze, ki jih je škof Rožman potrdil pred desetimi leti, ob njegovih nasvetih rasel v Ljubljani in okolici organizem župnijskih misijonskih odsekov, ki nam je šele dajal slutiti, kaj bi mogla Slovenija pomeniti misijonsko, če bi bila nje misijonska akcija dobro organizirana. Tudi v vseh drugih vprašanih slovenske misijonske organizacije je imel podpisani kot vodja ljubljanske škofijske Misijonske pisarne in tajnik škofijskega misijonskega sveta v prelatu Odarju stalnega organizatornega svetovalca.

Pri znanem iskanju tik pred katastrofo, kako smotrno preorganizirati slovensko katoliško dijaštvo, je bil prelat Odar tisti, ki je s svojim vplivom odločil,

da ostane slovenska Misijonska dijaška zveza nemotena v svojem delovanju kot ena od štirih slovenskih dijaških organizacij, na katere naj bi se reduciralo slovensko dijaško organizacijsko življenje. Tako je cenil aktualnost misijonstva.

* * *

Hvala večnemu Bogu, da nam je prelata Odarja srečno rešil čez Ljubelj tiste usodne dni. Ne vemo prav, kaj bi bilo danes z njim, če bi ostal v Ljubljani. A eno je gotovo: Od svojega bogastva ne bi mogel več dajati... Tako pa nam je še lepo število let obilno dal in je bil slovenski protikomunistični emigraciji poleg škofa dr. Rožmana največja opora. Tudi begunki — slovenski misijonski akciji, preneseni iz zaslužnjene domovine med brate v zamejstvo. Prelat Odar je bil naša največja misijonska opora.

Kakor hitro se je organizirala slovenska teološka fakulteta v emigraciji, seveda pod vodstvom prelata Odarja, je kmalu vzcvetel med tedaj še številnimi bogoslovci tudi njih misijonski krožek z dovoljenjem rektorja prelata Odarja, ki pa je storil še korak naprej: Povabil je podpisane v Praglio, da je tam skozi mesec dni vsem bogoslovcem dan za dnevno predaval misionologijo, iz katere je moral potem vsak delati celo diplomski izpit. Tudi kasneje je bil pokojni rektor vsenaprej naklonjen misijonski formaciji slovenskih bogoslovcov.

Ko so se v Argentini obnovili „Katoliški misijoni“, je prelato Odar sam od sebe ponudil svoje sodelovanje, tako mu je bila ljuba misijonska stvar in tako visoko je cenil pojav obnovljene slovenske misijonske akcije, katere glasilo so „Katoliški misijoni“. Naj navedemo samo njegov članek „Kdo naj dela za misijone“, ki je izšel v 5-6 številki „Katoliških misijonov“ leta 1952 in v katerem je preprosto, iskreno in mogočno podal svoje globoko prepričanje o silnem pomenu in nujnosti sodobne misijonske akcije katoliškega sveta. Tako pravi med drugim:

„Misijonsko delo Cerkve je stopilo v odločilno fazo. Misijonski strokovnjaki, ki poznajo azijske misijone, so si na jasnem, da se je začel biti odločilen boj za nad milijardo azijskih prebivalcev, Indijcev, Japoncev in Kitajcev. Gre za to, ali bodo ti postali katoličani ali ne. Boj se bo odločil v naši in v par prihodnjih generacijah. Ali se zavedamo, v kako velikem času živimo? Zdi se, da ne. Velik čas pa zahteva velikih ljudi. Tudi od mene in tebe, od vsakega izmed nas je odvisno, kako bo končal velikanski boj med krščanstvom in brezboštvom, ki si skušata osvojiti sto milijone Azijcev. Ali bomo stali vpričo tega velikanskega boja, ki bo odločil večno usodo sto in sto milijonov ljudi, prekrižanih rok? Ali bomo zmgivali z rameni, češ kaj me briga? Komunisti delajo z vsemi silami. Kaj pa mi? Mladina in inteligenca, ki včasih ne vesta, kam bi s svojimi močmi, v vrste misijonskih delavcev vstopita! Tu bosta našli dela dovolj!! Izpolnili bosta svojo bistveno krščansko dolžnost. Če je v vama vsaj iskra krščanskega idealizma, ne presliškita udarca ure, kj je za krščanstvo azijskih narodov odločilna!“

Misijonsko navdušenje je kar prekipevalo iz resnično katoliškega srca tega moža. To se je zlasti opazilo tudi, kadar je nastopil kot misijonski predavatelj, kar ni bilo redko.

Pred vsem pa je bil prelato Odar dragocen slovenski misijonski akciji z veliko moralno oporo, ki ji jo je vedno nudil. Pokojni je bil za našim škofom Rožmanom gotovo naša največja in najvišja duhovna avtoriteta, ne toliko po cerkvenem poslanstvu kot veliko bolj po svojem znanju, načelnosti in značaju. Že samo dej-

stvo, da je prelat Odar zavzet za kako podvzetje v naši skupnosti, je dajalo delavcem najmočnejšo oporo, čutili so si takorekoč hrbet zavarovan, tla trdna. Tako tudi naša misijonska akcija. Podpisani je uverjen, da je bila pokojnega prelata naklonjenost misijonski akciji njena največja notranja in zunanja opora in da bi brez te opore slovensko misijonstvo v zamejstvu danes ne bilo na višini, na kateri je in ki je, upoštevaajoč razmere, znatna.

In Baragova zadeva! Prelat Odar je bil vedno občudovalec velikih osebnosti, najbolj pa svetnikov, ki so ga takorekoč očarali. Zato je tudi vedel ceniti našega Barago in važnost njegove beatifikacije za naš narod in Cerkev sploh, zlasti pa za misijonsko akcijo. Zato se je za zadevo njegove beatifikacije tako živo zanimal in toliko prizadeval.

Že v Ljubljani je bil svetovalc prelatu Kalanu pri njegovi organizaciji „Baragova zveza“. Ves čas se je zanimal za delovanje severnoameriške „Baragove zveze“. In ko se je v Buenos Airesu ustanovila „Južnoameriška Baragova zveza“ na lanski Baragovi proslavi, lahko rečemo, da je bil pokojni prelat ne le njen prvi predsednik, ampak tudi njen ustanovitelj. Kot tak je napisal v „Katoliške misijone“ letošnjega letnika v treh številkah se nadaljujočo razpravo „Velik svetnik“, ki je nekako dopolnilo njegove razprave „Baragova pot do oltarja“ (Misijonska nedelja 1952). Zadnje poglavje te za vse sodelavce Baragove zadeve tako pomembne razprave takole zaključí:

„Katoličani iz drugih narodov bi vse storili, da bi človeku, kot je Baraga, pridobili čast oltarjev, čeprav imajo že veliko narodnih svetnikov. Ali ne bomo tega storili mi pri Baragi, ki je naš človek, ko šejnimamo drugih lastnih svetnikov? Ali ne kaže Baraga izrazitih potez velikega svetnika? Ali ne sveti vsak dan bolj? Ali ne bo v slavo našega rodu in v dušno korist slovenskih ljudi, če bo Baraga razglašen za blaženega in svetnika? Ali boste še spraševali, čemu? Na delo torej za Baragovo beatifikacijo! Dobri Bog pa naj blagoslavlja ta naš sklep!“

* * *

Prelata Odarja na zemlji ni več. Misijonska akcija in Baragova zadeva žalujeta nad izgubo tako odličnega sodelavca. Vsi slovenski misijonski delavci, še posebno slovenski misijonarji po širnem svetu, molijo s tisoči vernikov in katehumenov za pokoj njih velikega prijatelja in dobrotnika.

A te molitve za večni mir pokojnikovi duši se kar same od sebe vedno bolj prelivajo v tople prošnje k njemu, v prepričanju, da je že zveličan, da družno z Baragom in milijoni rojakov slovenskega naroda, ki ga je tako ljubil, in z milijardami duš vseh časov in vseh krajev sveta, ki se je kot duhovnik in misijonski delavec žrtvoval zanj, že uživa tisto srečo poveličanih, ki jo je Gospod obljubil svojim zvestim služabnikom.

Da, prelata Odarja smo na zemlji izgubili, a ga v nebesih pridobili...!

Gospod prelat! Na zemlji ste delali za narod, iz katerega ste izšli, in za Cerkev, katere važni ud ste bili, pa za misijone in za Baragovo beatifikacijo. vse v mejah zgolj zemskih možnosti. Odslej delajte vse to z možnostmi nebeščanov, ki so neizmerne, kot je neizmeren njih, vaš delež: Bog.

Gospod prelat! Bodite še naprej naš veliki misijonski sodelavec, v nebesih, družno z Baragom, v nebeški Baragovi zvezi!

Lenček Ladislav C. M.

KARDINAL CELSO COSTANTINI

Kardinal Celso Costantini je danes splošno znana osebnost. Umetnik, pisatelj, apostolski delavec, organizator svetloetne umetniške razstave in moderen misijonski škof. Ne bi rad sodil — in se niti ne čutim poklicanega —, koliko uspehov je žel na raznih delokrogih. Mislim pa, da ne bom povedal nič novega, če trdim, da je njegova osebnost dosegla višek svojega slovesa v misijonologiji. Ko ne bo nihče več govoril o Costantiniju kot umetnostnem kritiku ali pisatelju, bodo gledali v njem še vedno človeka, ki je dal v svoji dobi misijonskemu delu poseben pečat.

Njegovo življenje je zelo pisano. Leta 1920 je bil apostolski administrator na Reki, 1921 je postal škof, 1922 prvi apostolski delegat na Kitajskem, 1935 tajnik Kongregacije za širjenje vere in 1953 kardinal.

Zanimivo, da je postal navadni podeželski škof eden največjih izvedencev v misijonskih vedah. Mladi apostolski administrator na Reki prav gotovo ni slutil, da bi bilo misijonstvo njegovo življenjsko poslanstvo, kar potrjuje njegovo srečanje s Pijem XI. Sv. oče je leta 1922 iskal primerne prelata za novo apostolsko delegacijo na Kitajskem. Zadeva je bila nad vse resna. Kitajska je že večkrat prosila za direkten diplomatski stik, a se je Francija energično upirala. Kaj napraviti? Pij XI. je hotel na vsak način prodreti in je sklenil, da bo enostavno vtihotapil novega delegata na Kitajsko, ne da bi za to zvedela Francija. Kdo bi bil sposoben za takšno odgovorno mesto? Pij XI. je menil, da škof Celso Costantini popolnoma odgovarja novim zahtevam na Kitajskem. Pokliče ga k sebi in mu razodene svoje tajne načrte. Mladi škof mirno posluša in po končanem nagovoru pristavi: „Sv. oče, jaz se ne spoznam na takšne stvari in nisem zmožen, saj nisem bil še nikdar apostolski delegat.“ Pij XI. se malo na-

smehne in pripomni: „Tudi kardinal Ratti ni bil še nikdar papež in se je le moral privaditi.“

VODILNA IDEJA

Čez nekaj mesecev je stopil nadškof Costantini na kitajska tla in se predstavil javnosti kot prvi apostolski delegat. Francija je seveda protestirala, a zaman. Neizvežbani delegat se je poprijel novega dela in v kratkem uresničil vse upe, ki jih je nanj stavil misijonski papež. V novi službi je postal kmalu izvedenec in si priboril naslov „genialnega organizatorja“ modernih katoliških misijonov (Holzner). Če se je pri imenovanju kdo nasmehnil, je po nekaj mesečni izkušnji mogel ugotoviti, da je novi delegat poklicni misijonski delavec.

Kje je črpal nadškof Costantini svojo misijonsko znanost ali bolje rečeno misijonsko praktično čutenje? Pred sabo si je postavil jasni cilj misijonov, ki ga je vodil skozi vse življenje. Na prvem misijonskem zborovanju rimskih bogoslovcev leta 1924 opozarja na veliko važnost namena misijonov: „Dovolite mi, da vam spregovorim nekaj besed o naravi in cilju misijonov. Kajti študirati in podpirati moramo vse, kar pripomore k njegovi dosegli, zavreči kar oddaljuje od njega. Narava in cilj misijonov sta natančno popisana v Gospodovih besedah. Zveličar pravi vam in misijonarjem: Niste me vi izbrali, temveč sem vas jaz izbral in poslal, da greste in obrodite sad; in vaš sad naj ostane“ (Jan XV, 16).

V Odrešenikovih besedah so nakazane vse bistvene lastnosti misijonov. Nadnaravnost: „Niste me vi izbrali, temveč sem jaz vas izvolil.“ „Če sloni misijonski poklic na zemeljskih interesih, je zmoten poklic, ki škoduje poedincu in božjemu delu.“ — Podvzetnost: „Pojdite.“ „Misijoni vsebujejo dinamično silo, so gibalna moč.“ — Traj-

nost: „Vaš sad naj ostane.“ „Da bo sad misijonov trajen, se mora najprej vkoreniniti v domača tla in si pridobiti značaj domače cerkve.“

Načela so na videz teoretična, a so v prvi vrsti praktična. Potrebno je konkretno udejstvovanje in ne samo teorija. „Praktična plat ima vrednost in študij mora biti v službi praktične misijonologije.“

Kardinal Costantini je mož dejanj. Kar je spoznal za pravilno, je izvršil. Po dveh letih svojega bivanja na Kitajskem je priredil v Šanghaju narodni cerkveni zbor, ki je izmed vseh misijskih morda najvažnejši. — Izmed vseh osebnih podjetnosti na misijskem polju

so pomembne in originalne: borba za domačo duhovščino in za domačo umetnost.

DOMAČA DUHOVŠČINA

Vzgoja domače duhovščine mora biti končni cilj misijonarjev; ta postavka je nekak simbol in kriterij njihovega dela. Tako je učil, tako je delal sv. Pavel. „Ni me namreč Kristus poslal krščeovat, ampak evangelij oznanjat.“ Sam je oznanjal Kristusa, delitev zakramentov in vsakdanje poslovanje pa je prepustil krajevnim pomočnikom. Misijonarji morajo težiti za tem, da čimprej pripeljejo svojo cerkev do točke, ko je njihova prisotnost nepotrebna in jo „morejo izročiti domačim duhovnikom, pod katerimi bo dosegla svojo popolno obliko“ (Alma Mater).

Vojska je potrdila nauk. „Mnogi misijonarji so morali zapustiti svoj delokrog in odpeljali so jih v daljne dežele. Kjer so bili domači duhovniki že dovolj močni, so ohranili prejšnje delo in ga po nekod celo povečali.“ Naj bo dovolj samo en zgled. Zaradi notranjih bojev so morali zapustiti Indonezijo vsi tuji škofje. Pokrajina bi bila ostala brez cerkvenih pastirjev, če ne bi bil sv. oče imenoval tik pred izbruhom nemirov prvega domačina za škofa. Domači pastir je ves čas vodil in upravljal cerkveno delo in takorekoč rešil položaj katoliške Cerkve v svoji domovini.

Ko je prišel Costantini na Kitajsko, je opazil pomanjkanje domačih duhovnikov. Delo je bilo težavno, a potrebno. Najprej je povečal število kitajskih gojencev na Propagandi v Rimu. Ustanovil je 14 novih medškofijskih bogoslovij in tako zasigural število dobro izobraženih Kristusovih izvoljencev. Kljub lepemu številu evropskih kongregacij je čutil potrebo po novem redu, ki bi se približal kitajski miselnosti. Brez oklevanja ustanovi domačo kongregacijo „Gospodovi učenci“ (Discipuli Domini). Po njegovi zaslugi je dobila Kitajska prvih 20 domačih škofov.

Kar je začel na Kitajskem, je nada-

ljeval v Rimu. „Bogoslovje de Propaganda Fide je zenica v očeh Kongregacije za širjenje vere.“ Prodere z ustanovitvijo novega „Zavoda sv. Petra“, kjer se morejo spopolnjevati duhovniki misijskih dežel, ki so že dokončali svoj redni študij v domovini.

„Propaganda“ ni nikdar zapostavljala domačih duhovnikov in je vedno želela, prav posebno še v današnjih časih, da prevzamejo tudi odgovornejša

mesta. Število domačih škofov raste iz dneva v dan. Kardinal Costantini se je izrazil ob neki priliki: „Kjer sta si nasproti dva kandidata, domačin in tuj misijonar, in sta po vrednosti približno istovredna, zmaga domačin; isto velja v primeru, če razlika ni preveč velika.“ Sledeča statistika kaže, kako je rastlo število domačih škofov v zadnjih tridesetih letih. Prav gotovo ni to samo Costantinijeva zasluga, a ima velik delež.

Število domačih škofov leta	1927	1930	1933	1939	1949	1951
Indija, Pakistan	1	4	4	7	14	17
Zadnja Indija	—	—	—	3	4	7
Indonezija	—	—	—	—	1	2
Kitajska	6	12	20	27	28	36
Japonska	—	1	1	3	16	17
Korea	—	—	—	1	5	5
Afrika	—	—	—	2	2	7
Skupaj	7	17	25	43	70	91

DOMAČA UMETNOST

Ljubezena do umetnosti je bila Costantinijeva prirojena lastnost. Ko je prišel v prvi stik z misijskim gibanjem, je spoznal veliki pomen domače umetnosti.

„Domača hierarhija je temelj, na katerem je zgrajena Cerkev. Dosledno si morajo stvarne zgradbe delati gradilne in okrasilne oblike, ki odgovarjajo čutu in kulturi naroda.“ Z velikim začudenjem ugotavlja, da so nekateri domači duhovniki nasprotni: „Je čudno, da so nekateri domačini, duhovniki in laiki, nasprotni domači krščanski umetnosti. Mešajo umetnost z naukom in mislijo, da je krajevna umetnost izraz poganstva. Umetnost ni ne poganska ne krščanska, je samo način, kako izraziti razne misli.“

V kratkem času je dal nov pogon krščanski umetnosti na Kitajskem. Ob neki razstavi je opazil umetniško žilico mladega slikarja. Čez nekaj dni potrka na njegova vrata, in ga prosi, naj mu napravi sliko Jezusovega rojstva. Mu izroči evangelij, da si ustvari idejo, in

mu zabiča, naj ne stika po evropskih kopijah. „Jaz si želim kitajski izraz in ne evropsko mišljenje.“ To je bila prva slika, ki jo je napravil danes svetovno znani kitajski umetnik Luka Chen. Slikar je nadaljeval, se spreobrnil in je eden izmed glavnih tvorcev lepe domače umetnosti.

V benediktinskem samostanu v Montecassino je bil eden od patrov nadarjen gradbenik. Costantini je pregovoril opata in ga peljal na Kitajsko, kjer je med drugim zgradil katoliško univerzo. Kot tajnik Kongregacije ga je poklical v Rim in mu izročil stolicu umetnosti na propagandini univerzi, da bi oblikoval umetnostni čut mladim misijonarjem. Sam se je lotil težkega dela in sestavil priročnik „Krščanska umetnost v misijonih“.

Misijonska umetnost odpira krščanski umetnosti novo bodočnost. „Evropska cerkvena umetnost je v današnjem trenutku izčrpana; po večini se ponavlja, se ukvarja često s čudnimi gradbenimi zasnutki in se pogosto zgubi v podivjanih oblikah. Istočasno navdaja misi-

jonsko krščansko umetnost nek nov, blagodejen duh in obeta, da bo ob zmagoslavni poti Cerkve posejala nove, sveže, dehteče rože.“

Sv. oče Pij XII. je navedel med razlogi imenovanja novih kardinalov „primerno nagraditev izbranih prelatov, ki so s svojim vnetim, marljivim in pamet-

nim delom veliko pripomogli k razcvitu vere.“ Besede sv. očeta so najboljši tolmač Costantinijeve osebe. Francoska Francoska revija (Union Misionaire du Clergé de France) trdi, da je bil Costantini eden izmed največjih tajnikov, ki jih je imela Kongregacija za širjenje vere v teku tristo let.

Maksimilijan Jezernik

▼ OČETOVA BESEDA

MISIJONSKA OKROŽNICA PIJA XII. „EVANGELII PRAECONES“

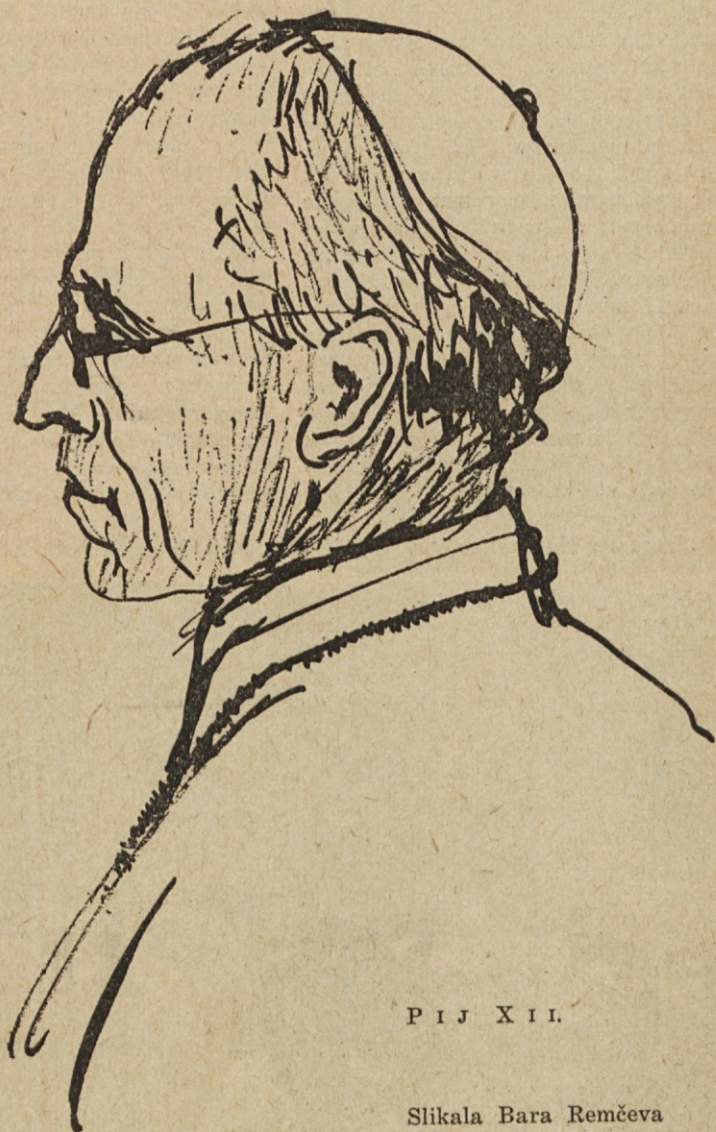
Prevaja in razlaga Karel Wolbang CM. — Nadaljevanje

8. OBSODBA TERITORIALNEGA IN UPRAVNEGA EKSKLUZIVIZMA

Zelo razsežno področje misijonskega apostolata v preteklih stoletjih ni bilo omejeno niti po določenih cerkvenih območjih, niti ni bilo izročeno v vodstvo redovnim družbam ali kongregacijam (ob)sodelovanju napredujoče domače duhovščine, kar se pa dandanes, da jih „zaradi zglede gorečnosti za vero in zveličanje duš, ki vas napolnjuje, sprejmete s poučljivim in za pokorščino nastrojenim srcem. Ozemlja namreč, ki jih je sveta stolica izročila vaši prizadevni skrbnosti, da jih priključite Gospodu Kristusu, so povečini zelo razsežna. Včasih se lahko zgodi, da je število misijonarjev, ki pripadajo vaši družbi, veliko manjše kot potrebe zahtevajo. Kakor v redno ustanovljenih škofijah običajno prihajajo škofom na pomoč drugi delavci, pripadajoči raznim redovnim družbam, sestavljenim bodisi iz duhovnikov ali iz bratov laikov, pa sestre raznih kongregacij, tako si vi za širjenje krščanske vere, za vzgojo domače mladine in druge slične podvige, ne smete pomišljati povabiti in sebi kot delovne pomočnike privzeti redovnike in misijonarje, ki niso iz vaše družbe, bodisi da so duhovniki ali člani laičnih kongregacij. Družbe in redovne kongregacije si sicer smejo šteti v čast poslanstvo, ki jim je bilo dano med pagani, in dosedanje pridobitve za Kristusovo kraljestvo; zavedajo naj se pa, da misijonskih ozemelj niso prejele v nekako izključno in trajno last, marveč da jih posedujejo po volji svete stolice, ki pa ima pravico in dolžnost poskrbeti, da so pravilno in popolno obdelovana. Rimski papež torej ne bi izvršil svoje dolžnosti, če bi se omejeval samo na razdelitev bolj ali manj obsežnih teritorijev temu ali onemu redu; poskrbeti mora tudi, kar je važnejše, z vso prizadevnostjo, da pošiljajo te institucije v njim zaupane misijone toliko in predvsem takih misijonarjev, ki zadostujejo za obilno razširjanje luči krščanske resnice in za uspešno delovanje po vsem teritoriju.“⁴²

⁴¹ pr. A. A. S. 1919, str. 444; in A. A. S. 1926, str. 81—82.

⁴² A. A. S. 1926, str. 81—82.

P I J X I I .

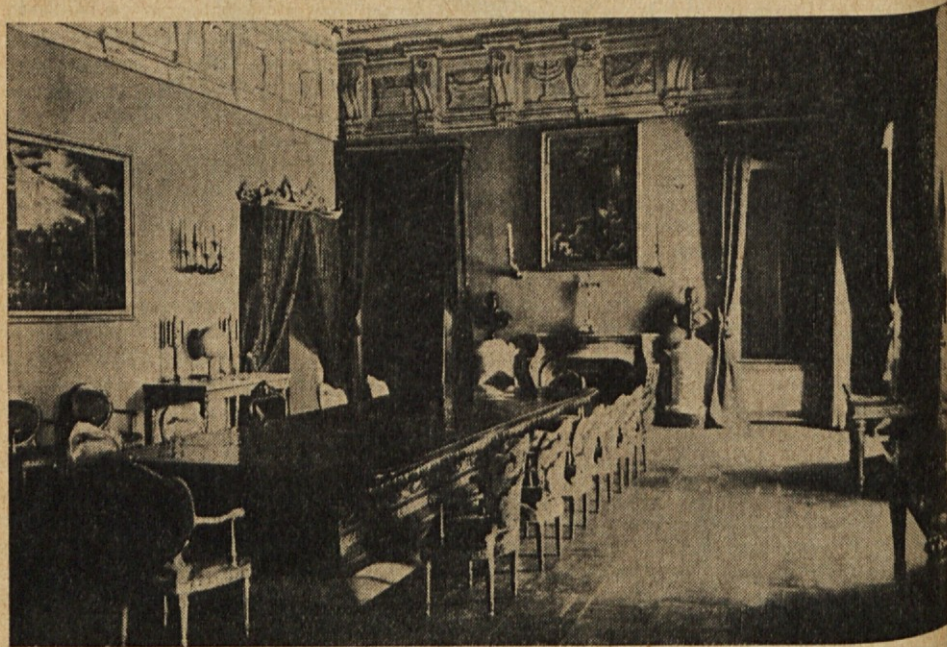
Slikala Bara Remčeva

KONGREGACIJA ZA ŠIRJENJE VERE

Če prebiramo zgodovino svete Cerkve, uvidimo hitro, da je misijonska dejavnost Cerkve danes vse bolj razvita in sistematična, kot je bila pred stoletji. Sv. Frančišek Ksaverij je odšel v Indijo na željo portugalskega kralja, ki je nosil sam vse finančne žrtve za pokristjanjevanje Goe, ki je še danes žarišče misijonske dejavnosti na Vzhodu. Ko prebiramo v „Katoliških misijonih“ zgodbo o Mateju Ricciju D. J., se ob sodobnem pojmovanju misijonske akcije ne moremo načuditi, kako je deloval tu in tam, čeprav dalje časa na enem mestu. Vendar si je sam iskal možnosti misijonskega prizadevanja. To je bilo v časih, ko so iz Evrope šele odkrivali nove dele sveta. Prometna sredstva so bila tako težka, da je romalo preprosto pismo na Kitajsko do 4 leta in je bilo možno dobiti odgovor v Rim šele v 8—9 letih. Najtežja vprašanja so se le stežka reševala.

Papež Gregorij XV. (1621—1623), osebno zelo misijonsko zavzet, pa tudi razgledan v misijonskih potrebah terdanje Cerkve, ker je bil kot kardinal član komisije, ustanovljene v misijonske svrhe od papeža Pija V., je za svete Tri kralje, 6. januarja 1622, sklical 13 kardinalov na posvet o misijonskih zadevah Cerkve in v papeški okrožnici „Inscrutabili“ objavil 22. junija 1622 ustanovitve „Svete kongregacije za razširjanje vere“ s sedežem v Rimu. Sestavljena bodi iz 12 kardinalov in izročena ji je bila vsa skrb za vodstvo duhovnih in časnih zadev v zunanjih misijonih. Vse tekoče posle opravlja kardinalni prefekt, ki mu pomaga kardinal tajnik. 12 podtajnikov ali minutantov je zaposlednih v zadevah posameznih cerkvenih pokrajin (Kitajske, Indije, Japonske itd). Vse važnejše odločitve pa zavisijo od glasovanja kardinalov, ki so Kongregaciji prideljeni in ki se sestajajo običajno dvakrat mesečno. Na

„Dvorana Kongregacij“ v palači Kongregacije za širjenje vere v Rimu

teh sejah se odločajo ustanovitve novih škofij, vikariatov in prefektur; imenovanja novih misijonskih škofov; potrjevanje sinod in cerkvenih zborov; vzpostavljanje novih misijonskih seminšč, šol, zavodov. Trideset konzultorjev približno priskoči na pomoč, kadar potrebe kličejo. Tedensko se kardinal prefekt in kardinal tajnik sestaneta s sv. očetom v posebni avdienci, v kateri prosita papeža za odobritev vseh važnejših sklepov kardinalske seje Kongregacije. Papeža tudi redno obveščata o stanju Cerkve v misijonskih deželah in vseh važnejših vesteh in ugotovitvah. Sedanji prefekt Kongregacije za širjenje vere je kardinal Fumasoni-Biondi, njen novi tajnik pa bivši apostolski nuncij v švici mons. Filip Bernardini.

JASNA ZAKONODAJA

Zakonik cerkvenega prava (Codex juris canonici), ki je bil razglašen od papeža Benedikta XV. na binškočno nedeljo 1917 in stopil v veljavo v katoliški Cerkvi na Binškoči leta 1918, v kanonu 252 določa med drugim:

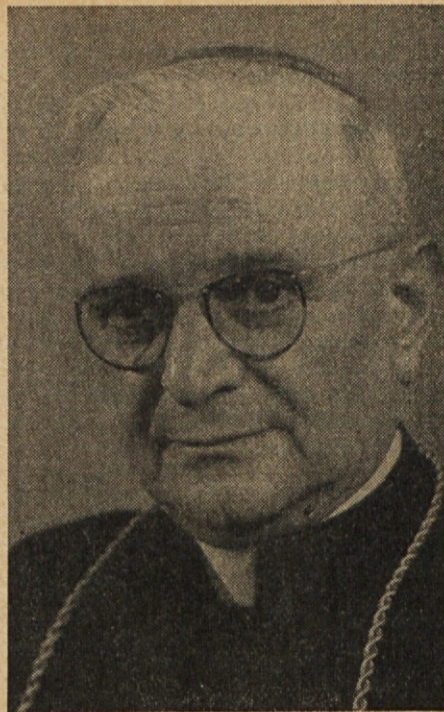
Točka 1. Kongregacija za razširjanje vere vodi oznanjevanje evangelija in katoliškega nauka v misijonih. Nastavlja za to potrebne misijonarje in jih premešča. Ima pravico obravnavati, jih opravlja in izvrševati vse, kar je v ta namen potrebno in primerno.

Točka 3. Njena oblast je omejena na pokrajine, kjer traja misijonsko stanje, kjer še ni upostavljena sveta hierarhija. Podložne pa so tej kongregaciji tudi pokrajine, kjer je sicer že upostavljena hierarhija, vendar kažejo še nekakšno začetno stanje...

Točka 5. Glede redovnikov pa si ta kongregacija lasti vse, kar se tiče redovnikov kot misijonarjev tako poedinec kot celote.

Kanon 1350.

Točka 1. Krajevni ordinariji in župniki morajo skrbeti za spreobrnjenje nekatoličanov, ki žive v njih škofijah in župnijah.

NOVI TAJNIK KONGREGACIJE ZA ŠIRJENJE VERE

S kardinalskim imenovanjem nadškofa Celsa Costantinija je ostala Kongregacija za širjenje vere brez tajnika. Sv. oče je poklical na to odgovorno mesto apostolskega nuncija v švici. Nadškof mons. Filip Bernardini je končal študije v Rimu in bil precej let profesor na washingtonski katoliški univerzi, nakar je stopil v diplomatsko službo kot tajnik apostolske delegacije v Združenih državah. V Avstraliji je bil dve leti apostolski delegat in zatem nuncij v švici. Po dolgoletni diplomatski službi prevzema danes odgovorno mesto tajništva Propagande. Za izrednim tajnikom, kot je bil kardinal Costantini, je odgovornost zelo velika. „Katoliški misijoni“ želijo novemu tajniku veliko uspeha, blagoslova in mu k dvajsetletnici škofovskega posvečenja čestitajo.

Točka 2. V drugih zemljah je vsa skrb za misijone pri nekatoličanih pridržana samo apostolski stolici.

BLAGODEJNI UČINKI

Vse misijonsko delo Cerkve je tako močno povezano, pokristjanjevanje povsod organično in harmonično pospeševano, dodeljevanje novih misijonskih pionirjev po potrebi olajšano, enotne metode priporočane, zamenjavanje izkušenj mnogo enostavnejše, čistost ciljev pri apostolatu zagotovljena. Vse misijonsko delo meri na prelep cilj, da bi bil kmalu ves svet v eni čredi pod istim božjim Pastirjem.

Brez večjih neprilik tako sveti oče preko Sv. kongregacije lahko pospešuje enotnost vladanja svete Cerkve in olajšuje misijonsko akcijo z razdeljevanjem preobsežnih teritorijev novim družbam. Cerkev je edina, ki določa vedno nove smernice za uspešnejše misijonsko delo. Vse morebitne partikularne težnje posameznih družb, predstojnikov, posameznih misijonskih pionirjev morajo biti absolutno zapostavljane interesom celotne misijonske dejavnosti svete Cerkve. Zgodilo se je, da je bila kaka Družba že šibka v misijonskem naraščanju, v obdelavo zaupani ji teritoriji preobširni. Danes Cerkev ozemlje razdeli in odda del ali celoto v upravljanje in obdelavo novim svežim močem. Včasih tudi več družbam na istem ozemlju, zlasti zaradi šolstva in drugih misijonskih ustanov.

Močna rast domače duhovščine dokazuje, da je „zasajanje Cerkve“ ponekod že doseglo lepo stopnjo. Tako domačini prevzemajo vedno več odgovornih mest v vodstvu misijonskih pokrajin in tujerodni misijonarji prehajajo v vlogo pomočnikov, kar je ideal Cerkve, ki želi, da se vsi narodi čimpreje v veri tako utrdijo, da bodo sposobni sami sebe versko voditi in deželo docela pokristjaniti: Domača hierarhija z lastno duhovščino.

NEKAJ ŠTEVILK IN UGOTOVITEV

V okrog 600 cerkvenih območjih, ki spadajo kot misijonska ozemlja pod jurisdikcijo Kongregacije za širjenje vere, je sedaj nad 28,000.000 katoličanov in okrog 2,000.000 katehumenov, ki se pravkar na krst pripravljajo. Medtem ko spada pod upravo Konzistorialne kongregacije, kjer je cerkveno delo že v celoti normalizirano, okrog 1,000 milijonov 524.655 prebivalcev — všteti so tudi nekaj milijonov, ki jih upravlja Kongregacija za vzhodni obred —, od tega nad 420,000.000 katoličanov, se trudi Kongregacija za širjenje vere za rešitev približno 1,245.454.345 duš, večičini poganskih ali vsaj ločenih kristjanov: protestantov in pravoslavnikov. Katoličanov je le nekaj nad 28,000.000 ali dobrega pol odstotka. Med misijonarji, brati in misijonskimi sestrami, o katerih smo že v posebnem poglavju „Katoliških misijonov“ govorili, je doslej okrog 33 % domačinov iz misijonskih dežel. Vseh misijonskih duhovnikov, sester in bratov v misijonskih deželah je okrog 95.000. Če vključimo njihove pomočnike: katehiste in misijonske učitelje na številnih šolah, jih bo nekako 279.000 (pr. „Katoliške misijone“ 1952, št. 7-8, str. 266—68; št. 9-10, str. 353 do 354).

Med okrog 400 novimi cerkvenimi področji, ki so danes všteta v nad 1900 cerkvenih upravnih oblasti v katoliški Cerkvi po vsem širnem svetu in jih je ustanovil sedanjí papež Pij XII., je veliko število misijonskih. Pod njegovo vlado je bilo imenovanih veliko škofov izmed domače duhovščine, posvečenih mnogo domačih mašnikov in imenovan nov kitajski kardinal Tien in prednedavni indijski kardinal bombayski nadškof Gracians.

Pri 57 državah, od tega mnogih v misijonskih deželah, ima sveta stolica svoja zastopstva. Zadnje čase pripravlja novo državno zastopstvo pri Vatikanu Iran iz Srednjega Vzhoda. Komunistične države, ki so zastopstva umak-

nile, in Nemčija, ki ga še ni ponovno vzpostavila, niso vštete. Rusija in Amerika ga nimata, prva zaradi odprtega preganjanja svete vere, drugi zaradi številnih ver, zlasti protestantovskih sekt, ki pri odločanju rešitve vprašanja igrajo važno vlogo. Želja Cerkve je, da v kar se da složnem sodelovanju z državno oblastjo skrbi za duhovni dobrobit ljudstva, kar je nemogoče, kjer vlada v državah materialistični duh brezbožnih ideologij.

IN SLOVENCİ?

Če računamo, da smo že itak raztreseni po vsem svetu, nas mora malo skrbeti, kje so zraki, da nimamo več slovenskih pionirjev? Apostolskemu delu v misijonskih deželah se danes posvečuje okrog 60 naših rojakov. V to število ni všteti nad 20 misijonskih delavcev, večinoma duhovnikov, ki so bili izgnani iz rdeče Kitajske. Tudi niso všteti nekateri duhovniki, redovnice in bratje v Severni Afriki, ki o njih točno ni ugotovljeno, je li njih delokrog misijonski ali delajo le med tujimi naseljenci, ki so se v deželo vselili od drugod. In bržkone še kateri manj poznani.

Med našimi misijonarji je 13 duhovnikov: 7 v Indiji, 2 v Južni Afriki, po 1 na Kitajskem, v Hongkongu, v Vietnamu (Indokina); 29 redovnic: po 6 v Indiji in Južni Afriki, po 5 na Japonskem in Paragvaju, po 2 na Kitajskem in Siamu, po 1 v Hongkongu in na Javi (Indonezija); 14 bratov (8 v Indiji, 2 v Belgijskem Kongu v Afriki, po 1 na Kitajskem, v Macau, v Siamu in v Južni Afriki); 2 misijonska zdravnika (1 na Formozi in 1 v Indiji).

Po deželah bi jih takole razporedili: slaba tretjina vseh je v Indiji (22); 9 v Južni Afriki, po 5 na Japonskem in v Paragvaju; 4 na Kitajskem, 3 v Siamu, po 2 v Honkongu in Belgijskem Kongu, po 1 v Macau, Formozi, v Indokini, v Birmaniji, na Javi in v Severni Afriki.

Kongregaciji za širjenje vere je nedavno službeno dodeljen dr. Janez Belaj, novi minutant s posebno skrbjo za misijonski razvoj Cerkve v Južni Afriki. Dr. Janez Vodopivec, dr. Rafko Voddek in dr. Maksimilijan Jezernik imajo svoj pomembni delokrog pri vzgoji novih misijonskih duhovnikov, ki prihajajo v Rim študirat na misijonsko univerzo iz celega sveta (prim. „Katoliške misijone 1952, št. 9-10, str. 352).

LETOŠNJI PRIRASTEK

Misijonarja duhovnika bosta letos postala Slovenca Nace Kustec, salezijanski bogoslovec v Indiji, in Francis Rebol, prvi ameriški maryknolovec slovenskega porekla, ki je že določen za delo na Formozi (gl. o njem članek v tej številki „Katoliških misijonov“). V Rimu je bil posvečen v zavodu Russicum mladi jezuitski bogoslovec Sodja, ki upa oditi nekoč misijonarit v Rusijo. Kot vsi od komunistov s silo iz Kitajske izgnani slovenski misijonarji, čakajo že tudi nekateri, ki so dokončali ta leta Russicum, da pohitijo nekoč na obširna neobdelana misijonska področja. V raznih slovenskih družbah pa se vztrajno pripravlja nekaj novih moških in ženskih moči na misijonsko delo. Bog daj svoj blagoslov in jih dobro pripravi na odgovoren apostolat v bližnji bodočnosti.

Literatura: Dr. Alojzij Odar, Zakonik cerkvenega prava 1944; Abbé Paris 1951; The Missionary Academia 1945-46, New York, razprava Edwarda Goulet S. J. „Holy See and the Missions“; Euntes docete, Rim 1952, razprava Alberta Perbal O. M. I. „A propos de l'exclusivisme territorial et juridique. Despont, Nouvel Atlas des Missions, tionnel dans les Missions“; „Katoliški misijoni“. 1952; „Poročilo SMZ, št. 2, maj 1953, Buenos Aires; Misijonska nedelja 1952, Buenos Aires; Maryknoll, junij 1953, New York; China Missionary Bulletin 1953, Hongkong; The Catholic National Almanac 1953, Pater-son, N. Y.

NOVOMASNIK REBOLJ, MISIJONAR

MARYKNOLL, NAJPRIVLAČNEJŠA AMERIŠKA MISIJONSKA DRUŽBA

Iz leta v leto raste število poklicev v Maryknollu, katoliški misijonski družbi za zunanje misijone, s sedežem v državi New York. Letos je bilo v juniju posvečenih 26 novih misijonarjev. In skoraj enako število sester je naredilo obljube v ženski veji Maryknolla. Posebnost te družbe je, da je tipično ameriška. Junijska številka njihovega misijonskega mesečnika „Maryknoll“ je objavila sliko novomašnikov iz 16 ameriških zveznih držav. Večina letošnjih novomašnikov je iz družin s številnimi otroki. En novomašnik ima 11 bratov in sester. Več jih je vstopil v novicijat in družbo iz univerz: Seton Hall, Loras, Georgetown, St. Louis in Fordham. Štirje so služili vojake vso drugo svetovno vojno. Eden je bil mornariški narednik v vseh največjih bitkah tja do japonske Okinawe. Drugi, kirurg že od leta 1937, doma iz Joliet, Ill., je bil po petletni privatni praksi in vstopu v armado zrakoplovni zdravnik v drugi svetovni vojni in se je vrnil kot major ter vstopil v Maryknoll. Tretji, preprosti newyorški policaj, je bil v drugi svetovni vojni pri mornarici v poročščak v Guamu in na Japonskem. Četrti je Amerikanec japonskega porekla.

PRVI MARYKNOLLEC SLOVENSKE KRVI

Junijska številka „Maryknoll“ povdarja posebej: „Eden izmed novomašnikov je prišel v deželo s svojo družino iz Jugoslavije. To je Fr. Rebolj, ki je po prihodu v Ameriko leta 1939 dve leti študiral angleščino. Sedaj se pripravlja, da zapusti deželo, ki si jo je izbral za svojo.“

Ko človek med slovenskimi izseljenci srečuje najrazličnejše ljudi, morada nekatere, ki so vse ideale zavrgli in prodali za dolarje ter življenjsko udob-

nost, se posebej razveseli ob emigrantu, ki je prihod v novo deželo izrabil za najvzvišenejšo življenjsko pot, da odide žrtvovan v misijone. In posebej gane živa vera in vesel optimizem, ki veje iz novomašnika.

V pravkar došlem odgovoru na prošnjo, naj malo popiše svojo življenjsko pot, se opravičuje, da lažje piše angleški, ker je zaradi pomanjkanja prakse slovenščino malo pozabil. Isto, da se dogaja z ostalimi tremi slovenskimi ameriškimi fanti, ki se v Maryknollu pripravljajo na misijonsko pot. Vendar iz posameznih lepih slovenskih stavkov še diha ljubezen do slovenskega jezika.

RODIL SEM SE V ŠMARTNEM IN BIRMAL ME JE ŠKOF GREGORIJ...

„25. novembra 1925 sem bil rojen v Šmartnem pod Šmarno goro. Tam sem začel hoditi v šolo, prejel prvo sv. obhajilo in bil birman od ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. Po končani ljudski šoli sem vstopil na ljubljansko klasično gimnazijo. Vsak dan sem šel iz Šmartna v Ljubljano.

Leta 1939 v juliju sem z materjo in tremi brati emigriral iz Jugoslavije v Združene države, kamor smo dospeli 1. avgusta. Točno 1 mesec pred izbruhom druge svetovne vojne v Evropi. Zelo smo bili veseli, da smo ji ušli.

Ob pričetku šole v septembru sem z brati začel hoditi v ljudsko šolo sv. Vida. V glavnem za dvoletni študij angleščine, ker smo bili pač novonaseljenci. Po končani osnovni šoli sem vstopil v benediktinsko srednjo šolo v Clevelandu (Benedictine High School). V drugi gimnaziji sem začel misliti na misijone.

PREPROSTA UGOTOVITEV, KI ME JE ZELO PRIVLAČILA

Misijonar je nesebičen in živi samo, da uči druge božje ljubezni. Ta pre-

prosta ugotovitev je imela zame velikansko privlačnost. In sklenil sem začetni brati razne misijonske revije. Po božji Previdnosti sem se odločil za Maryknoll.

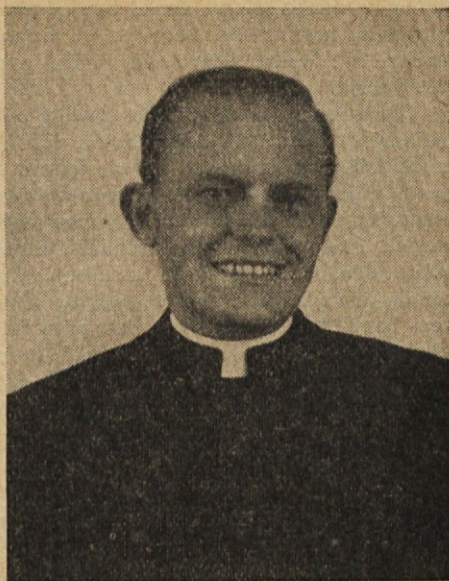
Učiti božjo ljubezen. Pogostoma sem si predstavljal in mislil misijonarja, ki jezdi konja preko prerije; prebijajoč se s težavo na muli skozi džunglo; hiteč na biciklu po japonskih cestah; odkakajoč na motorju med afriškimi naselbinami; stiskajoč se v prenatrpanem čolnu na kitajskih rekah; dirkajoč z jeepom ali v tovornem avtomobilu, stisnjen v razpoložljivem kotu; pa tudi vsega utrujenega na pešpoti, ki je kar ni kraja. Vsako sredstvo misijonar izrabi za potovanje, da lažje izvršuje svojo misijonsko dolžnost.

A ne glede na deželo, v kateri deluje, in sredstva, s katerimi v njej misijonari, njegov cilj je in ostane vedno isti: učiti ljudstvo božje ljubezni. Kristusovo delo je treba nadaljevati. In če se morajo ta ljudstva iz različnih dežel naučiti božje ljubezni, mora veliko mladih mož posvetiti svojo ljubezen temu delu. Tako sem se odločil postati misijonar-maryknollec.

PONESTI KRISTUSA VSEM LJUDEM

Druga misel, ki je name vplivala, je bila: Ponesti Kristusa vsemu človeštvu. Ste kdaj prenehal, gospod misijonar, razmišljati, koliko milijonov ljudi nikdar še nič ni čulo o našem božjem Odrašeniku in naši nebeški Materi? In koliko milijonov jih je, ki hrepenijo biti poučeni o Kristusu in njegovi Cerkvi? Žetev je zares velika, a delavec v Gospodovem vinogradu malo.

Milost božja se kaže na veliko raznih načinov. V Boliviji, Južna Amerika, je umiral otrok. Maryknollski misijonar je pripeljal zdravnika. Predpisal je detetu takojšnjo transfuzijo krvi. Misijonar je radosten dal na razpolago svojo kri. To skromno dejanje ljubezni je pridobilo celoten kraj za trajno prijateljstvo in sodelovanje z misijonarjevimi prizadevanjem. Toda za nadalje-

vanje tega dela so potrebni brezštevilni misijonarji, ali pa mnogo duš o Kristusu nikdar ničesar ne bo slišalo. Tako sem se pridružil maryknollecem.

SKOZI LETA ŠTUDIJEV DO CILJA

Prvo leto sem prebil v maryknollski hiši v Akronu, Ohio. Za prvi dve leti višje šole (college) sem odšel v Clarks Summit, v Pennsylvaniji. Dokončal sem višjo šolo v velikem semenišču že v Maryknollu, kjer sem končal dve leti filozofije z vsemi izpiti (Bachelor of Arts). Nato sem moral dovršiti enoletni novicijat v Bedfordu, Massachusetts. Za tem sem se vrnil v maryknollsko veliko semenišče za štiri leta bogoslovja. Ob končani teologiji sem prejel od države New York diplomu (Master of Religious Education).

NOVA MAŠA V CLEVELANDU PRI SV. VIDU

Po božji volji bom s 26 tovariši diakoni posvečen 13. junija v velikem semenišču Maryknolla v mašnika. Naslednjega dne, 14. junija bo poslovilna svečana pobožnost v katedrali sv. Pa-

trika v mestu New York. Svojo prvo slovesno novo mašo bom pel v župni cerkvi sv. Vida, Cleveland, Ohio, dne 21. junija.

Tako bo letos spet lepo število misijonarjev zapustilo Mary-Knoll („Marilynholm“, bi rekli po naše), kjer sta pred manj kot 40 leti Father James Anthony Wals in Father Thomas Frederick Price ustanovila Katoliško ameriško družbo za zunanje misijone. Ta mlada družba, izročena v varstvo Materi božji, ima svojo prvo družbeno hišo na griču, ki se vzpenja nad reko Hudson River. Približno 30 milj od New Yorka. Ime „Maryknoll“ je hitro postalo popularno med vsemi Amerikanci po širni državi.

Leto 1918 je prva skupina misijonarjev, štirje po številu, vkrcana na ladjo odplula na Orient. Po nekaj letih so zapuščale posamezne sledeče si skupine Maryknoll za Kitajsko. Medtem so bili ustanovljeni novi misijoni v Koreji, Mandžuriji, Japonski, Afriki, Južni Ameriki in zadnje čase na Formozi.

Izbruh druge svetovne vojne je preprečil nov dotok misijonarjev na Vzhod. Novi ukazi so misijonarje pošiljali v latinsko Južno Ameriko. Prvi misijon je bil v Boliviji. Kmalu za tem so bili začeti misijoni v Peru, Chile, Guatemali in Meksiku.

V letu 1946 je bil odprt prvi afriški misijon v Tanganiki. V prihodnjih letih bodo verjetno prevzeti novi misijoni. In vsako poletje bo z božjo milostjo in pomočjo zapuščalo večje število ameriških misijonarjev svojo domovino, da se pridružijo sobratom misijonarjem v daljnjih deželah.

SLUŽBENO MESTO — NA OTOKU FORMOZI

Prvega maja me je generalni predstojnik maryknollec, škof Lane — prej misijonski škof v Mandžuriji — določil za delo med „hakka“ govorečimi prebivalci otoka Formoze v škofiji Taipei. Zelo sem srečen, da smem tja. V misijonarjevem iskanju duš ni preveč od-

daljenega kraja, kamor ne bi rad šel, ne pretežkega jezika, ki bi se ga ne mogel naučiti. Naloga res ni vedno lahka, vendar misijonar sprejme še take trdote in preizkušnje, ki bi mogle priti nadenj, v svojih idealnih naporih, da ponese „biser ogromne vrednosti“ njim, ki Kristusa še ne poznajo.

Okrog 4. avgusta bom iz San Franciska odšel na Formozo. Ko bom prišel tja, vam bom napisal več. Upam, da vas bom, Father, gotovo srečal na Kitajskem ali kje drugje v Orientu.“

V MISIJSKI REALIZEM MISIJONARJU REBOLU NA POT

Novomašnik Rebol je prvi ameriški državljan slovenske krvi iz preproste emigrantske družine, ki stopa na misijonsko pot v docela ameriški misijonski družbi. Odhaja v življenjski realizem na Formozo (Lepi otok), ki je sedež nacionalistične Kitajske, v bližino našega misijonskega slovenskega zdravnikarja. Jezik, ki ga bo študiral, je „hakka“, narečje južne kitajščine, ki ga govorijo prebivalci na južni meji Baranogovega misijona, kjer so delovali naši misijonarji Pokorn, Prebil in Kopač v župniji Lo T'ang. Sosedna škofija Kaying, ki meji na kanchowsko škofijo, je opravljena od maryknollec, ki imajo v provinci Kwantung še tri druge škofije. Škof Francis X. Ford, maryknollec, ki je škofijo Kaying vodil, je v komunistični ječi umrl. Tako ima misijonar Rebol pri Bogu že mogočnega priprošnjaka, ki je izkravel med „hakka“ govorečimi Kitajci. Materialna plat njegovega dela bo zaradi dobro organiziranega zaledja maryknollec lepo rešena. Slovenski misijonarji in vsi številni misijonski prijatelji, po vseh kontinentih raztreseni, pa bomo z molitvijo in misijonsko žrtvijo spremljali našega novega misijonarja na težko pot. Niž ne de, če bo bržkone na Formozi manj romantike, kot jo je bral v misijonskih revijah, slabša pota in prometna sredstva, kot si jih predstavlja. Pa saj je bil vagonar že v domovini. Duš, po ka-

ZE SPET V MISIJONE!

V tem letu bodo trije Slovenci, namenjeni misijonskemu delu, posvečeni v duhovnike. G. France Rebolj je v začetku zadnje svetovne vojne prišel z družino v Združene države Severne Amerike. Zdaj je končal študije, bo bral novo mašo in odšel v škofijo Tajpeh na Formozi. — G. Nace Kustec, salezijanec, je pred kakimi štirimi leti dospel v Indijo. Tam je študiral, tam bo posvečen in tam bo, kot vse kaže, delal kot misijonski duhovnik. — Jezuit p. Sodja je dovršil rimski papeški zavod Russicum. Odslej bo kot Gospodov služabnik živel in delal za zedinjenje ločenih bratov s Cerkvijo.

Trije veliki zgledi, obenem pa — še vedno in zmerom je to mogoče — pohvaljanje in nespamet za rojake.

„Ze spet se nam tri mlade moči zgube v misijone!“

Ne, z delom za misijone se nam nič ne zgubi. To je celo edina pot, po kateri se nam gotovo nič ne zgubi.

Ne pri tistih, ki gredo v misijone, ne pri onih, ki jih na to področje Cerkve sprejmejo, ni lahkomišelnosti. Oboji so uvideli, da gre za božji klic. Kdo, ki je pri pameti, se bo drznil božjemu klicu upirati? Slediti mu je sveta dolžnost. Kdor po tej dolžnosti ravna, pritegne

terih hrepeni njegov idealizem te dni, mu zmanjkalo ne bo, dokler ne bo dmahnil utrujen po opravljenem poslanstvu v božje naročje. Father Rebolj, Bog z Vami in blagoslov Vaše drage matere, ki Vas je tako skrbno vzgajala! Kljub skorajšnjim novim naporom pa ne pozabite moliti, da bi božji Misijonar obudil med našo mladino v emigraciji še veliko poklicev, ki bi bili dovolj pogumni nastopiti pot misijonskega žrtvovanja.

K. WOLBANG C. M

blagoslov nase, na Cerkev, na svoje sorodnike in rojake, na tiste, za katere dela.

Kjer pa je božji blagoslov, tam se ničesar ni bati. Prazna je bojazen, da bi odhajanje v misijone zmanjšalo število duhovnikov doma. Nasprotno! Zvestobo tega, ki je sprejel misijonski poklic, poplača Vsemogočni z obuditvijo duhovniških poklicev doma. To je nedvomen zaključek; izkušnja ga je vedno potrdila.

Da bi narod oslabil zato, ker misijonarji odhajajo? Ali je moč v ljudeh ali v Bogu? Ali niso tisti narodi, ki so dali največ misijonarjev, pokazali tudi največjo moč in odpornost?!

Nas v zamejstvu je malo, tisoč težav je z nami — pa bi pustili najboljše izmed sebe? Mnogi smo begunci. Zakaj pa smo begunci? Ali nam je božja čast in vera prvo ali ni? Če nam je prvo božja čast, in tako mora biti, potem nas mora odhajanje v misijone navdajati z največjim veseljem. In če imamo vero za najdražjo svetinjo, potem mora z njo biti tudi upanje, ki ve, da je vse od Boga, in od Njega vsega pričakuje.

Spet je res nasprotno od tega, kar trdi ugovor. Prav begunstvo je odprlo najlepše možnosti za delo za misijone in za posvetitev življenja največji nalogi sv. Cerkve. Prav ima preč. g. Wolbang CM, ki je sam iz begunstva postal misijonar: Na eni strani delo za vsakdanji kruh — tovarne, rudniki, pisarna; na drugi strani pa boj v prvih vrstah za odrešenje in srečo človeštva.

Neizrekljiva milost je božji klic v misijonstvo. Privoščimo jo poganom, misijonarjem in sebi in ustvarjajmo pogoje, da bo klicu vsak izmed nas, ki bi ga zaslíšal, mogel slediti!

Prof. Lojze Geržinič

BORBA KITAJSKJE CERKVE

Iz dveh pisem mis. FRANCETA JEREBA CM, Kitajska, z dne 2. IV. in 27. V. 1953.

NA ŠKOFIJI SE BOJ NADALJUJE

Na škofiji je še vedno ista pesem, namreč trd boj za pravovernost naših duhovnikov. Kaže, da je boj naše gospode utrdil, da so prvotni strah pred ječo in podobnimi dobrotami kar dobro premagali. Pred par tedni mi je generalni vikar napisal prijazno pismo. Pove, kako jih tisti trije tovariši, ki čepa na škofiji, skušajo požreti kot rjoveči levi. Vsa družina, tudi uslužbenci, morajo po dvakrat na dan iti „na vežbe“ (poslušati komunistične govore itd.). „A z božjo pomočjo se jim ne damo,“ dostavlja. Zelo sem bil vesel njegovega poziva, naj o vsem, kar zvem, natančno in hitro poročam škofu. Mati Beata (avguštinca) par dni za njim pove, da se je eden gospodov zadnje čase zopet pogumno postavil za Marijino četo (legijo). Ne vem, če pri vas morete razumeti, da to danes pri nas pomeni resnično junaštvo, večje kot braniti dobro ime sv. očeta ali svojega škofa. M. Beata še dostavlja, da se onega vzporednega tečaja „za prenovitev verskega mišljenja“, ki je v bolnišnici in namenjen vsem bolj izobraženim vernikom, leti sedaj bolj in bolj ogibajo. Pogumni zglede, ki so ga dali koj v začetku nečakinja obsojenega duhovnika g. Chena, kurata v bolnišnici, ter žena in nečak tudi obsojenega zdravnika Wanga, sedaj krepko vleče.

V BARAGOVEM MISIJONU

V Juikinu? Prejšnji teden je bil stari Job Hou nenadoma klican na sedež stranke. Njegov sin Peter je takoj pritekkel k meni in naročal, naj molim zanj. No, sam sem zlahka uganil, da tak poziv utegne imeti posledice za našo farico. Ker še naslednji dan ni bilo nobenega Hojevih blizu, sem poslal tja našega hišnika Chena. Pove, da so na

strankinem uradu res hoteli iz Hoja izvleči vse moje zadeve, najprej denarne. Potem, kaj jaz kristjanom ob nedeljah pridigam? Ali ne uganjam protidržavne politike? A glavna zadeva vedno prde ob koncu. „Kako, da v tem misijonu še niste izpeljali treh samostojnosti? In ker je misijonar tujec, ali ne veste, da morate v tem slučaju stvar vzeti vi v roke, vi verniki?“ No, Job je star lisjak in se je še kar dobro izvil. Napeto smo pričakovali, da bodo začeli klicati še druge, a doslej še niso nobenega. Job pa zaenkrat ne upa k nam; jaz pošiljam Jobu po selih spodbude, naj se ne boji.

PRVO LETO PETLETKE

Lani so ponovno pritiskali name, naj naročim kak njih časopis. Jaz ga tedaj prav zato nisem, ker so sili vame. Sedaj, ko so že opustili to prigovarjanje, sem ga pa, zaenkrat provincialnega, in moram priznati, da me imenitno zabavala. Marsikaj se izve o početju v deželi. Trenutno je priganjanje k povečanju proizvodnje na višku. Kmetje morajo letos na vsak način pridelati 10% več kot lani. Če bodo, je po mojem veliko vprašanje. Lansko vreme je bilo tako ugodno, da boljše biti ne more. Slabše je pa lahko in po navadi tudi je. Letos je namreč prvo leto petletke. Enaki priganjajo k povišanju proizvodnje industrijska podjetja, ki so seveda v javni upravi. Tem so določili ne le celotno višino, ampak tudi vsakomesečno. Tu se po pričevanju njih časopisov kaže, da je bil načrt — širokousten. Silovito napadajo nančanska in kančovska podjetja in še rudnike ob hunanski meji, ki za prve tri mesece še zdaleka niso dosegli predpisane višine. Na splošno le 75%, nekatera podjetja do 90%, nekatera niti 50% ne. Kdo je temu kriv, se razjarjeno vprašujejo? Birokratizem v upravi je sedaj odgovor na take polomije.

BOJ BIROKRATIZMU

Preganjanje birokratizma v vseh področjih, političnih in gospodarskih, je druga velika zadeva zadnjih mesecev. Birokratizem tu ni samo počasno in okorno poslovanje. Je še bolj samovolja, oblastnost etc. načelnika kake zadruga ali urada. Ponosno priznavajo, da se ne boje objaviti slabih strani svoje uprave. No, saj je nekaj na tem, a za svojo okolico bi jim lahko dokazal, da polomijo priznajo le tedaj, ko jo na višjem mestu prikriti ne morejo. Mene najbolj zanima, da je polomij in izgub pri javnih podjetjih res veliko. Kadar ne morejo reči, da je poloma kriv načelnik sam, ker se ni z vsemi v podjetju dovolj posvetoval, tedaj očitajo vsej skupini, da so tepci, da so širokoustno določili lastno petletko, ki je ne morejo izpeljati.

BOJ POGANSKIM VERSKIM SEKTAM

Še ena zadeva je na dnevnem redu, pa zaenkrat še ne v časopisih, ampak na shodih. Napovedali so oster boj raznim taističnim in budističnim sektam, katerih delovanje ni prav jasno. To so v resnici skrivne ali pol skrivne družbe, ki so cvetele v tej državi že od nekdaj. Na splošno se skrivajo pod verski plašč, v resnici pa se njih člani bolj ukvarjajo s političnimi vprašanji. Še najlažje bi jih primerjal s framazonstvom v zapadnih deželah. Nastopili so zoper nje po vsej državi. Včeraj popoldne sem naredil sprehod v bližnjo okolico in opazil, da je mesto in okolica kar prepleskana z letaki. Vsi pozivajo zdaj člane tistih sekt, naj se prijavijo oblastem, zdaj ljudstvo, naj naznani tiste, ki se sami nočejo. Spisek sekt je dolg, na prvem mestu vedno zloglasna I-koan-tao. V začetku kampanje je kazalo, da bomo tudi mi imeli sitnosti ob tej priliki. Nevedni tovariši so na prvih shodih metali nas in protestante v isti koš. Pa je menda kmalu prišlo opozorilo od zgoraj, da mi nismo kaka skriv-

na sekta. Na velikem ljudskem shodu je „bolje poučeni“ uradnik izjavil, da mi katoličani in protestanti sicer uganjamo obžalovanja vredno praznoverje, sicer pa javnemu redu nismo nevarni. Smo vera v pravem pomenu besede. Na drugem zborovanju je vladni zastopnik, policijski uradnik, zborovalcem zopet pojasnil, naj ne zahtevajo vključitev katoličanov v preiskavo zoper tajne družbe. Katoliške Cerkve, je izjavil, mi sicer ne odobravamo, pa je tudi ne preganjamo. Te vrste izjave sicer niso posebno laskave, a so vseeno boljše kot surovo preganjanje.

BO PREGANJANJE CERKVE POPUSTILO?

Razna znamenja kažejo, da od vladne strani trenutno pihajo bolj mile sape proti nam. V Fukienju je pred kratkim deželna vlada poslala nalog vsem glavarstvom dežele, naj nemudoma vrnejo premičnino, ki so si jo razni uradi „izposodili“ od misijonov. Glede poslopij pa da je za „najem“ treba misijonarjevega privoljenja in pismene pogodbe o najemnini. Če misijonar iz pametnega razloga ne da cerkvenih poslopij v „najem“, jih morajo izprazniti, oziroma ga ne siliti. Dežela Kiangsi se odlikuje po strupenosti od misijonov. A danes zjutraj sem tudi slišal reč, ki nekoliko diši po milejši taktiki. Ko je naša kuharica pulila zelenjad na vrtu, jo je poglavar vprašal: „Slišite, kaj pa pravi misijonar k temu, da smo mu zasegli vrt in začeli zidati na njem?“ Kuharica je seveda previdno zamolčala, da bi jih jaz najraje v žlici vode utopil, in odvrnila, da nič ne rečem. — No, ne obetajmo si iz teh znakov skorajšnje svobode in pravice; a malo oddiha bi se nam le prileglo.

Neverjetno, pa vendar res. Včeraj sem prejel „Katoliške misijone“, januarska izdaja. Že v januarju je Vinko zame prejel nek „yugomagazine“, mor-da „Misijonsko nedeljo“, pa ni prišla preko plota. Tile „Katoliški misijoni“

pa hitro kot navadno pismo. Vivant se-
quentes!

Praznik velike noči: sijajno obiskan!

SPET SKUŠAJO PREMOTITI KITAJSKE DUHOVNIKE

Do srede meseca aprila so bile novice iz naše škofije kot prejšnji mesec. Duhovniki so se sijajno držali. Vse je kazalo, da bodo junaškega generalnega vikarja kmalu zašli. Toda pismo m. Beate, pisano 14. aprila, je zopet bomba. V Kančow sta nekaj dni prej nenadoma prišla zloglasna odpadnika iz nančangške nadškofije, namreč generalni vikar Hu in župnik Sun — in položaj je znova postal skrajno nevaren. Imenovana odpadnika delata seveda v tesni zvezi z oblastni ter hodita okrog na javne stroške. Šla sta že prej organizirati odpadniško gibanje v škofijo Kian (italijanskih lazaristov že od maja 1952 ni več nobenega) in Nančeng (irski misijon), a nisem slišal, če sta že šla v škofijo Yü kian (ameriški lazaristi). M. Beata pravi, da sta to dva prebrisana tička in Hu povrh še zelo privlačna osebnost. Ker nasilni pritisk vladnim „instruktorjem“ ni uspel, sta tale dva začela brenkati na bolj mile viže. Nobene besede o samostojnostih, samo o domovinski ljubezni in zoper imperializem pridigata: „Kadar bomo domovino res prav ljubili in imperializem dovolj krepko sovražili (namreč kot to žele rdečkarji), bomo tudi pravi katoliški kristjani. Doslej smo glede tega veliko grešili, a vsi grehi gredo na račun inozemskih misijonarjev. Zdaj pa sami prevzemamo krmilo in ljudje rumene polti bodo kar drli v „očiščeno Cerkev.“ To je na kratko njun nauk. Naši gospodje so ju ob prihodu sovražno sprejeli, a so se ob tako milem napetu kmalu odtajali. Prav vsi, tudi oni z dežele ali v zasebnih službah, so šli na vežbe (konference) v bolnišnico, kjer je jedača in pijača na državne stroške.

M. Beata obupana sprašuje, kako da je njih junaški odpor zadnjih mesecev

splahnel kot počen mehur? Nekoliko sicer še upa, da bo vsaj generalni vikar držal, vendar...

MOJE PISMO GENERALNEMU VIKARJU

Jaz sodim, da naši gospodje hočejo ostati pravoverni. Njihovo zadržanje v zadnjih dveh mesecih, ki je bilo res junaško, to dokazuje. Po mojem je nevarnost ta, da ne bodo spregledali, kakšen strup se skriva pod tole medeno površino. Vprašanje bistrovidnosti! Bojim se, da se bodo dali speljati v „dovoljene reforme“. M. Beata mi že v prejšnjem pismu omenja, da ji sestre iz prestolice pišejo, da na severu razkolniško gibanje res napreduje, tako pri duhovščini kot redovnicah. Teden dni sem okleval, ali ne bi bilo dobro, da napišem našemu generalnemu vikarju primerno pismo. Toda kako sestaviti, da ne bi bil užaljen in bi bila škoda še večja? Odločil sem se, da mu napišem nekako poročilo o dogodkih v Juikinu zadnje tedne in postavim v sredino mojnajnoviši spopad s tukajšnjim strankinim uradom. Podrobno sem mu opisal potek tistega sestanka, ugovore in odgovore, z željo, da bi iz njih razbral, kako se je treba v takih slučajih briniti. Če išče resnice in opore, mu to utegne prav priti!

NAPAD NAME

Kot sem zadnjič omenil, smo pričnivali, da bodo na strankin urad klicali cani za Jobom Ho še drugi verniki, z namenom, da bi koga pridobili za reformo. A obisk „tovariša“ mi je pojasnil, da so se odločili udariti kar po meni, nekaj splošni napad. Tekom razgovora sem spoznal, da je to isti tovariš, ki je že prej obdeloval Joba; in še nekaj, namreč, da je bil tovariš to nalogo izredno dobro pripravljen. Nikoli doslej kak podobni pomenek ni bil tako vsestranski.

Vsaka važna zadeva mora imeti kak uvod. Tista je imela kar dva in prvi ni

bil nič prijeten. Po kosilu tistega dne sem sedel za svojo pisalno mizo in željno prebiral izrezek iz tednika Time. Take reči nam kontraband pošilja iz Hongkonga oskrbnik (prokurator) sosednje škofije. Bog varuj, da bi te pri branju tega lista zalotili! Zato sem z enim očesom vedno gledal proti vratom. A glej smole! Tovariš je stal pred menoj kot bi padel iz podstrešja. Brez ceremonij se vsede meni nasproti in pokaže na corpus delicti. „Kaj pa prebiraš?“ — „O,“ sem ga miril, „čas po kosilu ni za resno delo. Za zabavo prebiram izrezek iz stare inozemske revije.“ — Če bi vzel v roke, bi lahko videl, da stvar ni bila stara. Jože (Stalin) na parah in rejeni naslednik na njegovem stolčku bi tudi angleščine nevesčemu povedala pravi datum. A mož je bil s pojasnilom zadovoljen in obrnil oči drugam. Na stranski mizici je zagledal kup časopisov.

„Ali si naročen nanje?“

„Sem!“

„Kako ti je kaj vseč naše pisanje?“

„Imenitno!“

„Torej si tudi bral o predlogih našega zunanjega ministra za mir na Koreji. Ali jih odobravaš?“

„Dragi tovariš,“ sem odvrnil, „jaz nisem niti zunanji minister niti kak veleposlanik. Kako naj torej presodim, če so Čovovi predlogi sprejemljivi za zavznike?“

S tem je bil uvod končan

„Zakaj pa pri vas še do danes niste izpeljali treh samostojnosti?“ začne svojo pravo zadevo.

„Veš kaj, meni ne gre v glavo,“ sem pikro odvrnil, „čemu se svetna oblast vtika v naše čisto verske zadeve?“

Zavrnitev ga je zbodla.

„Vaša vera zato potrebuje prenovitve,“ nadaljuje nekam jezen; „na visokih mestih imate ljudi, ki so pravi zločinci! Ali ne veš za slučaj nančanskega

nadžkofa Čova? Ali ne priznaš, da je on velik zločinec?“

„Ne priznam,“ sem krepko odvrnil!

„Torej ti dolžiš vlado, da ga je po nedolžnem vrgla v ječo,“ je grozeče dostavil.

Izgledalo je, kot bi hotel reči: hop, zdajle te pa imam.

„Velika večina tistega, česar ga dolžite, sploh niso nobeni zločini,“ začnem razlagati kot kak advokat. „Kaj je slabega na tem, da je par let študiral v inozemstvu? Ali, da je cenil inozemske misijonarje? Ali, da je cerkveno kaznoval nekaj nevrudnih duhovnikov? Ali, da je bil v dobrih odnošajih s prejšnjo vlado, ki je bila legalna?“

Vsako teh reči sem podrobneje utemeljil. Kar čudil sem se potihoma, da ga te zavrnitve niso kaj užalile. Mož je imel v zalogi hujšo utež.

„Nadžkofov najhujši zločin,“ pravi zmagoslavno, „je ta, da je organiziral Marijino legijo!“

To je pa tudi mene ujezilo, da sem skoraj udaril po mizi. „Slišiš,“ pravim, „povej mi no, kaj je na Marijini četi sploh slabega? Kolikor jaz razumem, je Marijina četa del čisto običajnega cerkvenega udejstvovanja. Razlika je le v tem, da smo morali prej svoje katehiste najemati za denar, verniki v četi so nam pa zastonj opravljali isto delo.“

„Marijina četa,“ pribije tovariš, „je zbirala orožje zoper ljudsko vlado!“

„Take oslarije verjemite kar vi sami,“ sem zaničljivo odvrnil. „Jaz jih ne, in mislim, da kdor ima kaj možganov, tudi ne. Ali mislite, da smo duhovniki na glavo padli, da bi šli počet kaj takega, in to povrhu proti Kristusovim naukom?“

Čakal sem, kakšno obsodbo bo tule izrekel nad menoj, pa ni bilo nič. Njegova naloga ni bila, da me potegne na vislice, ampak da me pridobi za reformo.

„Le čemu se tako upirate trem samostojnostim? Kaj pa je slabega na tem?“ nadaljuje še dovolj mirno.

Kot že večkrat prej, sem tudi njemu temeljito razložil, zakaj to ne gre. „Nasha Cerkev je božja ustanova, ne človeška,“ sem dejal in izvajal iz tega posledice. Ker je pazljivo poslušal, je ujel nov prijem.

„Saj mi ne zahtevamo,“ pravi prepričevalno, „da bi spreminjali, kar je božjega. Tri samostojnosti žele vašo Cerkev samo izboljšati v tem, kar je v njej človeškega in slabega. Ali ni to dobro za vas?“

Nato jaz: „Če vlada tako želi reform, ki so mogoče, potem naj se obrne kar na sv. očeta. Pošlje naj tja poslanca ali pa prosi za nuncija.“

To mu zopet ni bilo všeč. „Vlada želi,“ pravi, „da izpeljete „prenovitev“ Cerkve vi duhovniki in verniki sami!“

„Če bi tako ravnali,“ sem rekel, „bi mi sami podirali Cerkev!“

„Kako to,“ se je odkritosrčno začudil. „Zakaj bi večina vernikov v kaki fari ne smela izvesti reforme, če to želi? To pa ni demokracija!“

Zopet sem pokazal na božjo ustanovo Cerkve in povedal, čemu je vsako govorjenje o demokraciji pri nas potrebno. Pa še v primeri sem mu pokazal škodljivost takega početja. „Recimo,“ sem rekel, „da bi kaka inozemska država poslala svoje poslanike k nam v Juikin za namenom, da bi z okrajno upravo sklenili kakó pogodbo. Kaj bi v tem slučaju storil naš glavar? Ali ne bi poslanikom pojasnil, da on zato nikakor ni pristojen? Da naj gredo kar lepo v Peking. Za te reči da niti deželna vlada ni pristojna. Če bi se pa le drznil na svojo pest sklepati pogodbe s tujimi državami, ali ga ne bi osrednja vlada tako trdo kaznovala kot upornika, morda celo kot izdajalca?“

To primero je pa tovariš dobro razumel in se nekaj časa presedal, kot bi ga bolhe grizle. A še ni odnehal.

„Gibanje za prenovitev vaše Cerkve,“ pravi ponosno, „ne izhaja od strani vlade. To so začeli verniki sami. Ali nisi slišal, da so to začeli kristjani v Kwang-yunanu (Sečvan)?“

„Sem nekaj slišal o tem,“ sem priznal.

„Ali so torej po tvojem mnenju tisti kristjani, in kjer so se še prenovili, odpadniki?“

Zopet nova past, sem si mislil. „Jaz nisem na lastne oči videl, kakšno pogodbo so tisti prenovljenci podpisali z vlado. Zato ne morem trditi, da so odpadli. Sodba o takih rečeh gre višji cerkveni oblasti. Pač pa trdim, da so prav gotovo težko grešili, ker so si lastili pravico, ki pripada samo sv. očetu.“

In ker ni bil prav zadovoljen, sem mu zopet na zgledu pojasnil nedovoljenost takega ravnjanja. „Kam bi prišla država, če bi se vsak okraj po svoje prenavljal in popravljal zakone?“

Te primere so ga očitvidno spravljale v slabo voljo, ker ni vedel, kako ugovarjati.

„Ne sprejeti reforme,“ pravi, „je samo svojeglavost!“

„Nak, tu gre za naše zveličanje,“ sem se postavil!

„Torej mi, ki nismo člani vaše Cerkve, ne bomo zveličani,“ je kar nekam s strahom vprašal?

Bilo je vidno, da tega vprašanja ni imel v pripravljenem programu.

„Skoraj gotovo da ne,“ sem odvrnil in razložil, kako težko je priti do vere izven Cerkve. Brez vere pa nikakor ni zveličanja.

„Zakaj pa tisti, ki z vami pridejo v stik, ne postanejo katoličani,“ vprašuje.

„Zato, ker večinoma ne pridejo iskat resnice, ampak le na ogled ali pa celo na prepir.“

Mencal je, kaj bi še rekel.

„Tvoji ugovori ne drže,“ pravi. „Za

reformo so odlični možje vaše Cerkve, n. pr. Johanson (znani oxfordski rdeči dekan). Če taki smatrajo reformo za dovoljeno, čemu ti ugovarjaš?"

„Tisti gospod pa sploh ni katoličan. Kaj počno protestanti, pa nas nič ne gane.“

Dolgo sva se dajala, ali je imenovani katoličan ali ne. Zopet ni vedel, kaj bi še. Iztrkaval je svoje možgane in nazadnje iztrkal — bacilsko vojno na Koreji.

„To je podlost najslabše vrste,“ pravi. „Ali ne boste tega obsojali?“

Lepa reč, sem si mislil! Pa tudi s tem me ne boš ugnal.

„Bacilska vojna na severovzhodnem bojišču ni dokazana reč,“ sem povedal. „Vsi zavezniki to zanikajo. Dokler vsaj nevtralne države tega ne potrdijo, v to ni treba verjeti. Zato kar pustiva na stran dovoljenost in nedovoljenost takega vojevanja.“

Zdaj je bilo pa tovariševe učenosti konec. Tu in tam je še spraševal o mojih zadevah, kot se zanje zanima policija, odkod moj denar, koliko, kdo mi streže, koliko imamo vernikov in podobno. A kar ni se mogel odločiti, da bi šel. Po tako temeljiti pripravi oditi praznih rok, seveda ni prijetno. Zato sem mu malo pomagal:

„Jaz moram iti krmit svoje kure,“ pravim. „Pojdi z menoj na dvorišče, pa se bova še kaj pomenila!“

„Ne, ne,“ pravi in vstane, „jaz grem nazaj.“

In je šel...

KAJ BO SEDAJ?

Zvečer sem našemu hišniku povedal vso zadevo in s skrbjo vprašal, kaj utegnejo zdaj ukreniti proti nam? „Oh, kaj,“ pravi, „najbrž nič! Takih zadev ste imeli že veliko, pa ste še vedno tu.“ Ta domača modrost me je kar pomirila. Če bo pa ta razgovor zame usoden, bo pa itak pokazala bližnja bodočnost. Bo-

jim se le, da bi naši kitajski duhovniki zašli v reformo in bi tako seveda prej ali slej kdo od njih stegnil jezik proti meni. Pri sosedih dominikancih že posluje tročlanski odbor za „prenovitev Cerkve“. A celo tem nesrečnikom se upira, da bi morali obtoževati in blatiti tako spoštovanega škofa. Kaj jim je povedala oblast? „Najprej morate inozemskim misijonarjem najti velikih zločinov! Dokler tega ne naredite, nikakor ne priznamo, da ste napredni.“ To je predpogoj vse reforme!

Misijonar v Wupingu (Fukien), sedes lotangškega misijona, je te dni odšel proti Hongkongu in obe inozemski sestri z njim. O božiču je sam prosil za izhod, prepričan, da bo le tako obvaroval svoje vernike pred tremi samostojnostmi ter odpadom. Pozneje je zmoto sprevrnil in oblastem naznanil, da se je premislil. Pa je dosegel le to, da so mu brž pokazali pot proti morju. „Tudi, če je inozemski misijonar že davno odšel, je treba mahati po njem, brez tega ni „prenovitve misijona!“ Tako so povedali n. pr. čangtinškim in našim protestantom.

Pred pol meseca so prišli v Juikin — železničarji: inženirji, uradniki in pomožno osebje, okoli 60, glavna skupina. Že dejansko merijo in določajo novo železnico, ki bo tekla od Kančova do Amoya (Fukien). V dveh letih, obljublja, se bomo že lahko vozili po njej.

Zadnje čase je bil nenavaden hlad, skoraj bi rekel mraz, za to dobo. Na sv. Jurija dan smo še hodili oblečeni kot pozimi in starejši ljudje so se grelji nad lonci žerjavice. Posledice za mladi riž v gredah, ki čaka na presajanje, so menda hude. Zelo veliko ga je segnilo. Ali ga bo ostalo še dovolj za vsa polja, se bo v kratkem videlo. Presajanje ponekod že začenjajo. Kako bo torej z rekordno letino, ki jo petletka zahteva?

V časopisih berem, da je po velikih predelih Sečvana, Yünnana in Kvejčova precejšnja lakota. Lani slaba letina, to pomlad pa izreden mraz in gosenice.

INDIJSKI MINISTER PROTI MISIJONARJEM

Misijonarje je neprijetno prizadela izjava indijskega notranjega ministra, v kateri izjavlja dobesedno takole: „Želim, da imajo misijonarji jasno pred očmi, da so dobrodošli v deželi, če omejijo svoje delovanje zgolj na socialno in vzgojno polje, da pa so nezaželeni, če se uveljavljajo na verskem področju in spreobračajo Indijce.“ V neki drugi izjavi grozi tujim misijonarjem: „Pazite, mi pazimo na vas in na vsakega posameznika.“

Na protestantski strani je vzbudila ta neprijateljska gesta ministrova val ogorčenja in že pripravljajo deputacijo k samemu Nehruju v Delhi, da mu razjasni svoje delo. Katoliški misijonarji ne vzbujajo toliko prahu, ker so že vajeni podobnih izjav, vendar so vsi edini v tem, da bo poslej dotok misijonarjev iz zapada skoro popolnoma prestal, ker ne bodo dobili potnih dovoljenj.

O vprašanju, „v čem obstaja misijonarjev poklic in njegovo delo“, se mi katoliški misijonarji načelno ločimo od protestantskih, čeprav s simpatijami spremljamo njih korake k razčiščenju problema. O misijonarjih pravijo protestanti, da posvečajo svoje življenje verskim koristim in razširjajoč evangelij potom socialnega dela, zdravniškega apostolata in vzgoje... Razlika med nami in njimi je v tem, da je prvi cilj katoliškega misijonarja gradnja Cerkve. Socialno skrbstvo in vzgojno delo ter apostolat pri bolnikih pa so sadovi, ki rastejo na drevesu krščanstva. Tako je bolje odstranjena nevarnost, da postane evangelijsko oznanjevanje sredstvo za pridobivanje ljudskega javnega mnenja.

Dr. Katju je napravil napako, ker ni ločil prozelitizma od oznanjevanja resnice. Prozelitizem dela na principu ošabnega podcenjevanja okolice, misijonar pa z lučjo resnice in s plamenico ljubezni hiti osrečevati množice.

Izpod peresa katoliških bengalskih študentov, ki so objavili svoje misli v eni vodilnih kalkutskih revij, „Statesman“, posnemam sledeče:

„Velika večina naših krščanskih misijonarjev je, po rodu in kulturi, Indijcev. Dejansko je velika večina katoliških misijonarjev zaprosila za naše državljanstvo. Posvetili so se nesebično in popolnoma službi za blagor indijskega prebivalstva... Globoko obžalujemo dejstvo, da nekateri dvomijo nad našo lojalnostjo kot državljanov in kot ljudi. Niso nas pridobile materialne prilike, da smo postali kristjani. V Indiji nas je kristjanov približno 10 milijonov. Bilo bi zares v nečast Indiji, da bi toliko njenih otrok sprejelo krščanstvo zaradi gmotnih dobrin.

Mnogo nas je, ki zelo težko dobimo zaposlitev ali službeno napredovanje prav zato, ker smo kristjani. Kdor postane kristjan, v gmotnem oziru samo izgubi. Sic!

Inozemski misijonarji prihajajo k nam zato, ker verujejo, da je vera v Kristusa v zveličanje in rešitev vsega človeštva... Jasno je, da njih cilj ni prozelitizem, marveč oznanjevanje evangelija, ki ga ni mogoče ustaviti, ker je evangelij o božji ljubezni.

Misijonarji tukaj delajo isto, kar so delali, ko so bili doma v svojem kraju. Borijo se proti materializmu in sebičnosti vsakršne oblike.“

Nadvse tolažilno je bilo za nas poročilo o govoru sv. očeta, ki ga je naslovil voditeljem Družbe za širjenje vere pred nekako štirinajstimi dnevi; takole sv. oče zaključuje:

„... Kljub vsemu mora biti vera vseh, ki so dobre volje, in zlasti delavcev daleč na misijonskih poljih, neuklonljiva, kajti Tisti, ki se bori za nas, je večji, kakor so naši nasprotniki in Njegove obljube so izven vsakega dvoma.“

Jože Cukale D. J., Kalcuta

Misijonarji nišejo

MISIJONSKI RAZCVIT V ASSAMU

V mojih prejšnjih pismih sem Vam že na kratko zarisal veliko in rodovitno delovanje salezijanskih misijonarjev v Assamu. Po 25 letih trdega dela imamo sedaj dve škofiji: Shillong in Dibrugarh. Seveda ti škofiji sta še vedno tako veliki, da bi se lahko še vsaka razdelila v vsaj pet drugih škofij.

Na tem ogromnem polju deluje okrog stopetdeset misijonarjev, razkropljenih po teh predhimalajskih hribih in ravnini okrog velike reke Brahmaputre, med ljudstvom različnih plemen, jezikov, značajev, ki so mnogokrat v vojni med seboj.

Prvo, kar si mlad misijonar prizadeva, je, da si pridobi srca svojih nevernikov. Stvar sama v sebi ni preveč težka, kajti misijonar ima vedno kaj privlačnega s seboj, in mu tečejo vsi nasproti. Bolj težko je povezati nevernike med seboj, kajti, kot sem že omenil, pogostokrat ena vas ne samo sovraži drugo, ampak sta si v pravem vojnem stanju. To je sedaj velik problem za misijonarja, kako pomiriti zastarano sovraštvo.

Mladina zajeta

Tukaj okrog Shillonga, kjer se nahaja tudi naš bogoslovski študentat, je stvar precej enostavna. Vsako nedeljo se vsi bogoslovci podajo po različnih misijonskih postajah, kjer so organizirali neke vrste oratorije. Tako so si pridobili vso mladino in večino odraslih fantov, očetov in žena. Čeprav so še v nekaterih vaseh 100% pogan (v vasi, kamor hodim jaz, je samo ena družina — sedem oseb — katoliška), lahko rečem, da imamo popoln vpliv na nje in so nam zelo vdani.

S to mladino iz različnih oratorijev smo organizirali medoratorijske športne tekme na glavni misijonski postaji, naši župniji Mawlai, in sicer tako, da se fantje enega plemena ali jezika borijo s fanti drugega plemena ali jezika. Tako jih vedno bolj približujemo drugega drugemu. In sedaj proti koncu leta bomo imeli takozvani „mladinski dan“. Vsa mladina naših oratorijev bo prišla v Mawlai. Vsem bomo postregli z dobro malco, večina jih bo dobila kakšno nagrado za pridnost v oratoriju, cel dan se bodo igrali in zvečer bodo imeli kino. Tako bo naše delo za letos končano. Prihodnje leto bo delo že lažje.

Številni spreobrnjenci

Po drugih deželah, kjer misijonar nima 36 bogoslovcev na razpolago, si mora sam pripraviti pomočnikov, in kajpada se delo razvija bolj počasi.

Je že kaj spreobrnjencev? Hvala Bogu, božji Misijonar dobi vsako leto nekaj novih ovčic. Po statistikah shillonskega škofa ima vsaka župnija vsako leto povprečno 300 spreobrnjencev. To je „povprečno“. A če vzamete vsako župnijo posebej, boste imeli v nekaterih okrog 1000 in še več, v drugih pa samo par desetih, posebno v novih misijonih.

Misijonarjevo delo ni površno, ampak gre globoko, prav do korenin. Povsod hočejo vsaditi lepo, močno in živo vero. Tako n. pr. tukaj v mawlaiski župniji se vsi verniki ene vasi zberejo vsako nedeljo zvečer v kaki hiši. Odmolijo rožni venec, pojejo litanije in druge cerkvene pesmi, in končno jim katehist pove še par besed. Prihodnjo nedeljo se zberejo pri sosednji hiši, in tako naprej pri vsaki družini, dokler ne končajo. In potem začno zopet od začetka. Mnogokrat

se jim pridružijo tudi protestanti in pogani.

Kjer pa so najtesneje združeni vsi, katoliki, protestanti in pogani, so pogrebi. Ljudje zelo radi spremljajo svoje sovašcane na pokopališča, ne oziraje se na vero. Katoliki navadno molijo rožni venec, drugi pa po svoje pobožno kramljajo za krsto.

Počasi počasi se vse zadeve urejujejo in katoliki imajo vedno večji vpliv vse naokrog. Če protestanti ne bi dobivali iz Amerike in Angleške toliko denarja, bi že morda davno izgubili ves teren tukaj. Tudi država sluti, da katoliki postajajo vedno močnejši in da jih je vedno več. Zato so uvedli takozvani poganski „Rama Krishna Mission“, s katerim hočejo posnemati vse katoliške ustanove (sirotišča, bolnišnice, šole) in preprečiti prestop v katoliško Cerkev. Država podpira to gibanje in čeprav je vsak prost, da si izvoli katero koli vero, ne gleda katoliških misijonarjev s preveč dobrim očesom. Je zelo težko dobiti „vizum“ za v Indijo, če kdo name-rava priti kot misijonar. Občudujejo vztrajnost in požrtvovalnost katoliških misijonarjev, a ne bi radi, da bi ljudje zapustili vero svojih pradedov.

Kljub velikim težavam, v katerih se nahajajo katoliški misijonarji, se povsod razvija živahno delo. Zidajo, gradijo, obnavljajo, izdelujejo, učijo, tiskajo..., da je veselje. Gotovo bodo vsi ti trudi obrodili nekoč obilo sadu.

Škofom in misijonarjem je začela biti v veliko pomoč „Marijina legija“. To je laična organizacija in deluje ne-

Marijina legija v Indiji

kako kot konferenca sv. Vincencija. Vsak se lahko vpiše v to organizacijo: uradniki, uslužbenci, študentje, stari in mladi. Kdor ne more direktno delovati, sodeluje z molitvijo ali na kak drug način. Uspehi, ki jih žanje ta mlada ustanova, so precej tolažljivi, ne samo med katoliki, ampak tudi med protestanti in pogani.

Naj vam navedem le en primer. V

župniji blizu Bombaya, je kraj, kamor katoliški duhovnik že dolgo vrsto let ni smel stopiti, in to mu je bilo prepo-vedano ne od nevernikov, ampak od nezvestih katolikov, ki so se bahali med seboj: „Pred 25... pred 30 leti... sem bil zadnjikrat pri spovedi.“ Ubogi župnik je z veliko žalostjo prenašal vse to ter molil. Ko je zvedel, da je ena izmed ovčic nevarno zbolela, je poklical dva Marijina legijonarja ter jima priporočil vsi zadevo. Po šestih tednih vsakdanjega poniževanja (večkrat so jima zaprli vrata pod nosom, vrgli na nju saje, rdečo barvo, olje, vrelo vodo... pa se nista vdala) ju je bolnik sprejel. Pri-spovedal (30 let ni bil pri spovedi) in bolnik želel, poklicala duhovnika, ki je bival 300 milj daleč. Naslednji dan je duhovnik potrkal na bolnikova vrata, ga pravila sta ga sv. spoved in, ker si je mu podelil sv. popotnico. Še isti dan je uboga duša odletela v Stvarnikovo naročje.

Veliko ljudstva je bilo na njegovem pogrebu. In to je bil začetek duhovne preнове vse vasi. Vsi trdovratneži so se vrnili, rekoč: „Če se je on vdal, zakaj naj bi mi vztrajali?“

Danes je tisti kraj eden izmed najpobožnejših krajev župnije N.

Če bo ta Marijina legija vztrajala, bo lahko veliko dobrega storila za sv. Cerkev.

Op. ur.: To poročilo nam podaja novomašnik Ignacij Kustec SDB, ki je bil v juliju posvečen v duhovnika po že večletnem delu kot bogoslovec v Indiji. Upamo, da bomo o slovesnosti nove maše, ki je imela biti v Tirrupatturju, lahko še obširneje poročali.

KAJ PA MISIJON V BURMI?

Salezijanski brat Joško Kramar piše iz Mandalaya, Burma, sledeče dne 8. decembra 1952.

Tu smo za sedaj še kar v miru in še dokaj nemoteno nadaljujemo z našim delom. Vlada nam ne pomaga, a tudi sitnosti nam ne dela. Vendar se v zadnjem

času pojavlja gibanje proti zasebnim šolam, in to celo s strani ministra, ki je — katoličan. V tej deželi so skoraj vse boljše šole v misijonskih rokah. Vlada pa ima v načrtu gradnjo 500 novih šolskih poslopij in vzgaja tudi veliko učiteljstva, ker bi rada dobila vzgojo mladine bolj v svoje roke. A zaenkrat ljudje nimajo dosti zaupanja do državnih šol in zato vse vre v misijonske šole. Mi, ki smo imeli na naši šoli leta 1946 kakih 150 fantov, jih imamo danes po šestih letih 950... Še lepša in tudi trdejša bodočnost pa se nam obeta na naši strokovni šoli, ki je sicer šele v povojih in ima v raznih oddelkih le 60 gojencev skupaj, mizarjev, čevljarjev in krojačev. Že vnaprej imajo vsi naši gojenci nastavitve v državnih strokovnih šolah, ki se sedaj ustanavljajo, kajti mojstrov zelo primanjkuje. A če je na eni strani od strani vlade hvale za to našo šolo še preveč, je na drugi strani vlada kot kamen trda za kako podporo, ki je naši šoli, kot zasebni, ne da.

Vse lepo pozdravljam!

SALEZIJANSKI BRAT V SIAMU

Brat Joško Bevc nam je pisal zandji čas dve pismi, ki ju v naslednjem objavljamo. Prvo je še iz prejšnjega nje-govega delokroga, drugo pa iz novega. Takole poroča:

„Jaz sem sedaj v Bangpongu ter imam trenutno največ dela z izdelavo cementnih blokov pri zidavi novega velikega zavoda. Naš misijon se namreč zelo hitro razvija. Ko sem Vam zadnjič pisal (lani), smo imeli šele 200 notranjih gojencev, sedaj jih imamo pa že tristo, poleg še nad 700 zunanjih šolarjev, vsi od ljudskih do končnih gimnazijskih razredov. Je to ena največjih tukajšnjih katoliških šol. A predstojniki pravijo, da sem tu le bolj začasno, kajti nameravajo ustanoviti še kmetijsko šolo, kamor bi šel pomagat, seveda šele takorekoč z nič ustvarjat. Tam okrog je še vse divje, celo tigri in druga divjad še gospodari. Pa bo že šlo.“

Brat Joško Kramar igra z gojenci žogo

Z novega mesta (Hua Hin College, Hua Hin, Siam) nam piše z dne 25. maja 1953 sledeče:

„Sedaj sem že okrog 8 mesecev tukaj malo nad 200 km od prejšnjega misijona. Tu smo kak kilometer od železniške postaje in vidimo vsak dan ekspres, ki prihaja iz Singapurja ali odhaja tja. Je to letoviški kraj, v katerem zlasti marca in aprila kar mrgoli obiskovalcev. Kristjanov je tu še malo. Naša družba ima tu aspirantat in mali internat s kakimi dvajsetimi zavodarji, dočim je aspirantov kakih 40. Imamo tudi šolo, nekako gimnazijo, ki jo pa moramo povečati, da bo zadostovala vladnim predpisom, nakar bo dobila pravico javnosti, kot nam obljubljajo. Seveda bo gradnja veliko stala, preračunano je na 200.000 tikatov. Treba bo iskati pomoč na vseh straneh. — Zrak mi je tu veliko bolj po volji kot na prejšnjem mestu in se zdravstveno tudi bolje počutim. — Upam, da Vam bom mogel v kratkem kaj več pisati.“

OBRTNE ŠOLE V HONGKONGU

Poroča brat Rafael Mrzel SDB.

V naši industrijski šoli „Aberden“ je skoraj štiristo fantov; šolajo se v različnih strokah kot so mehanika, livarstvo, elektrotehnika, mizarstvo, krojaštvo in čevljarstvo. Dijakov-pripravnikov za nekšne vrste srednjo šolo je kakih sto. Spominjam se, kako so si ljudje njega dni predstavljali misijonarja kot posobnega junaka, ki s križem v desnici krščuje divjake sredi krvoločnih zveri, vedno v nevarnosti pred ljudozrci... Kako različno od takšnega neresnega mišljenja pa je resnično stanje v misijonskem delovanju! Sleherno misijonsko delo je danes do dna organizirano in kolikor mogoče tudi opredeljeno po različnih strokah. Ena najvažnejših je šolstvo. Naše obrtne kakor splošne šole v Don Boscovem smislu so med pogani zelo cenjene zaradi „resne in solidne vzgoje“, kot nam potrjujejo. Saj imajo pa tudi v resnici vsi naši vzgojitelji kot glavno nalogo: svoje gojence stalno k dobremu navajati in skrbno varovati jih pred vsakršnim slabim

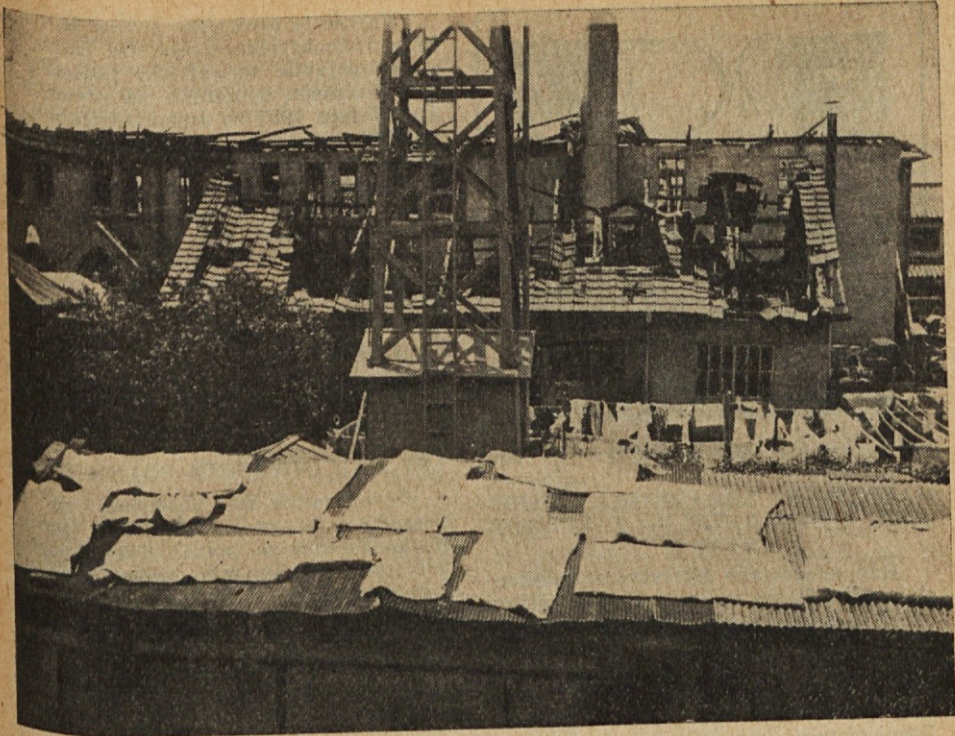
vplivom. Šolski urnik je prepestro prepreden z resnim delom in hkrati s potrebnim razvedrilom. Mladino velja pač resno za življenje pripraviti. Seveda je za to potrebna velika požrtvovalnost na obeh straneh: pri vzgojitelju in gojencu. Ko je namreč gojence določno spoznal iskreno in veliko prizadevanje za njegov zemski blagor, se navadno kaj kmalu vname tudi za višje, nadzemske cilje.

Pogani v našem okolišu so dobri, preprosti ljudje. Poganstvu so zvesti iz gole tradicije: klanjajo se svojim hišnim malikom, ki jih časte le zunanje, — kakega posebnega verskega znanja sploh nimajo —, ker se jih boje. Ko pa se jim nudi priložnost, da se seznanijo z vzvišenostjo našega krščanskega nauka, se kaj radi pomude ob naših verskih resnicah, so zanje bolj in bolj dovtetni in slednjič sami zaprosijo za krst. Pri vsem tem pa moramo seveda ravnati zelo previdno in premišljeno, da ni potem kakih razočaranj.

Od mojih gojencev v krojaški šoli jih je vsaj tri četrtine zaprosilo za sveti krst. Preizkušanje slehernega katehu-

Z misijona slov. usmiljenke s. Zupančič na Japonskem. Sestre s sirotkami v Osaki

Takole je zgedalo poslopje bolnišnice sester usmiljenk v Osaki na Japonskem po požaru, o katerem smo poročali. V ospredju suše posteljino kar na strehi...

mena je zelo globoko, saj mora tudi dejansko dokazati, da je zrel za veliko milost zakramenta. Mladoletniki si morajo poleg vsega izposlovati še pismeno dovoljenje od staršev. V teh treh letih, kar poučujem krojaštvo na naši šoli, je prejelo krst kakih 28 mladeničev mojega oddelka. Pripomnim pa naj takoj, da je delovanje misijonarjev skupno in da so kakršni koli uspehi sad skupnega prizadevanja. Tako se tudi moj delokrog ne omejuje samo na štirideset do petdeset fantov, mojih gojencev, marveč na vse gojence sploh, ker sem stalno med njimi. V treh letih je bilo krščenih v našem zavodu skupno kakih 130 gojencev, kar je pri celotnem številu 380 vpisanih kar lepo.

Za šolsko leto 1951/52 so me predstojniki poslali v „Escolas Profissionais

de Im. Conceicao“ v Makao. Tu namreč pripravljamo izdajo še ostalih treh delov velike „Enciklopedije splošne krojaške stroke“ (prvi del je izšel v januarju 1952). Delo je v kitajščini edinstveno in prvo te vrste. V Hongkongu me je nadomestil sobrat, ki se je vrnil po več letih bivanja v Evropi. Tu, kjer sem zdaj, sem našel v „orfanatu“, kot tak zavod imenujemo, 40 krojačev med kakimi 100 rokodelci, ki so krojači, čevljarji, tiskarji, knjigovezi in črkostavei. Študentov imamo kakih 135. Krst jih je prosilo in ga tudi prejelo že 26. Podelil jim ga je naš mučeniški in pozneje izgnani škof salezijanec mons. Su Cou-Arduino. Lepo število katehumenov pa še čaka na krstno vodo...

Op. ur.: Na zadnji strani te številke vidimo br. Mrzela sredi svojih učencev.

KATOLIŠKO ZDRAVNIŠKO SKRBSTVO V MISIJONIH — ZA PROTESTANTI

Kar zdravniško skrbstvo v misijonskih pokrajinah zadene, smo katoličani daleč za protestanti, navkljub važnosti, ki jo ta veja misijonske akcije za rast Cerkve med poganskimi narodi predstavlja. V Indiji n. pr. imamo katoličani le 44 bolnišnic, medtem ko jih imajo protestanti kar 310! Čas je že, da iz spanja vstanemo; tako so mislili tudi Nemci in ustanovili v svoji zapadni federalni republiki posebno bolnišnico, kjer se bodo pripravljali bodoči misijonski zdravniki in bolničarke, ki bodo čez nekaj let odšli na prave misijonske fronte katoliške Cerkve.

KOLIKO JE ZLATA NA SVETU?

Veliko angleško trgovsko podjetje „Samuel Montagu“, ki se še posebe ukvarja s trgovino žlahtnih kovin, je nedavno objavilo poročilo o svetovni proizvodnji zlata v letu 1951. Tod beremo, da so v tem letu na vsem svetu pridelali petindvajset milijonov šeststo tisoč unč zlata, kar pa je še vedno skoraj milijon unč manj kot leta 1950. (Unča je angleška mera: 8,283 kg.) Nekaj čez 18 milijonov unč ali 72 odstotkov vse svetovne proizvodnje zlata pridelajo dežele, ki so v posesti angleške krone.

Največ te dragocene kovine še vedno daje Južnoafriška Unija. Od časov, ko so se pojavile te „afriške radosti“, je tale britanski dominijon na prvem mestu. V letu 1951 so Južni Afričani „poddarili“ svetu skoraj 50 odstotkov vsega zlata na našem planetu.

Naslednji angleški dominijon, ki se tudi ponaša z velikansko proizvodnjo zlata, je Avstralija; s svojimi 875 tisoč unčami je na petem mestu. Tik za petami ji drobi Afriška Zlata Obala s 699 tisoč unčami. Rodezija pridelala nekaj čez pol milijona unč na leto.

V Aziji vodi Indija, če seveda odštejemo celotno proizvodnjo Sovjetske zveze, katere milijonski kilogrami zlata so svobodnemu svetu skrivnost...

LEP DAR INDIJSKIM BOLNIŠNICAM

Severnoameriški katoličani so na posredovanje svoje Katoliške narodne konference za javno zdravje poslali 200 tisoč vitaminskih tablet indijskim bolnišnicam v Faridabad, Patna in Mussori. To bogato darilo je indijskega zdravstvenemu ministru izročil jezuit p. Pavel Smith. Mimo tega so poslali še izdatno količino mleka v prahu zapuščenim sirotam v Indijo.

UMETNO BISERJE NA JAPONSKEM

Zalis Toba je največje japonsko središče za izdelovanje umetnega biserja. 75 odstotkov japonske proizvodnje biserov — polovica celotne svetovne proizvodnje — ima tod svoj dom. Na tisoče turistov obišče vsako leto Biseri otok, kot omenjeni zaliv imenujejo, da bi se seznanili z izdelovanjem biserov.

KATOLIŠKO ŠOLSTVO V BIRMANIJI

Pred zadnjo svetovno vojno je birmanska vlada katoliške šole priznavala in tudi gmotno lepo podpirala. Katoliški vzgojni zavodi so imeli državnim povsem enake pravice. Ob koncu vojne pa je vlada gmotno podporo odtegnila, medtem ko je državne šole šolnine oprostila. Katoliška učna središča so bila nujno prisiljena šolnino povišati, če so hotela še živeti. Vlada postopa danes s katoliškimi šolami, kot da jih sploh ni; a njih dijake vseeno prizna, če opravijo potrebni izpit pred državno šolsko komisijo. Navkljub vsemu so katoliške

šole med Birmanci danes bolj priljubljene kot vladne. Ti zavodi so več kot trdno jamstvo za temeljito in globoko vzgojo in izobrazbo. Dokaz temu je prav gotovo velikansko število družin, ki svoje otroke napoté v katoliške šole. Najvišji državni uradniki in oblastniki dovoljujejo svojim sinovom študij edinele na katoliških učnih zavodih.

BUDISTIČNI BONEC

Živel je bonec, ki je ven in ven postajal pred vhomom stare pagode, učil in opominjal mimoidoče. Pa njegov nauk in opomini so bili isti iz dneva v dan. Takole je klical:

„Gorjé mu, ki ubije živo bitje!... Če bo ubil kačo, na dan sodbe bo vstal — kot kača; če psa, v psa se bo spremenil za vso večnost!“ Tako dan na dan, mesec na mesec, leto za letom...

Pa se je namerilo, da je dobrodušen Kitajec, do grla sit tega večnega javkanja starega bonca, lepega dne stopil preden in ga ogovoril:

„Mnogo bolje tedaj, če pobijem kakega bogatina ali celo bonca; tako vsaj bom na dan sodbe vstal — v mandarina spremenjen! Kaj meniš?..“

In zgodilo se je, da bonec od tiste ure nikoli več ni nadlegoval s svojimi grožnjami spoštovanih meščanov, ki so hodili mimo stare pagode.

KOLIKO JE ŠE DUHOVNIKOV V RDEČI KITAJSKI

Po najnovejših uradnih poročilih z dne 30. decembra lani je bilo v tistem času v Mao Tsejevem raju še 472 inozemskih duhovnikov, 51 misijonskih bratov in 200 redovnic; skupno tedaj 723 misijonarjev in misijonark. Razlika z letom 1948, ko je tam delovalo 2900 inozemskih duhovnikov, 400 misijonskih bratov in 2000 redovnic, skupno tedaj 5380 misijonarjev in misijonark, je pač porazna.

Domačih kitajskih duhovnikov je tisoč sedemsto: 200 jih tiči v zaporih, okrog 350 pa v inozemstvu. Mimo teh je tam še kakih 5000 kitajskih redovnic; a večina od njih je morala svoja redovna oblačila zamenjati s civilnimi,

zapustiti samostan, bolnišnico ali misi-jonišče in se vrniti na dom svojih staršev.

MEDNARODNA POSVETITEV NOVOMAŠNIKOV

V Colegio Urbano, ustanova Kongregacije za širjenje vere v Rimu, je kardinal mons. Fumasoni Biondi tik pred zadnjim božičem posvetil v maš-nike 25 bogoslovcev najrazličnejših narodnosti. Novomašniki so domačini iz Južne Afrike, Avstralije, Belgijskega Konga, Kitajske, Dahomey, Rusije, Indije, Iraka, Italije, Japonske, Libanona, Sijama, Togo, Ugande in Vietnama. Na prvem mestu je Indija, ki je dala kar 6 duhovnikov; italijanski novomaš-nik je odločen misijonski akciji na Švedskem.

Omenjeni kolegij je pred več kot tristo leti ustanovil papež Urban VIII. Danes študira tam 222 bogoslovcev 35 različnih narodnosti.

Nov in prepričljiv dokaz o edinstve-ni vesoljnosti katoliške Cerkve!

ZENITEV MED ABESINCI

Kaj nenavadna je ženitev med člani abe-sinskega rodu Gafia. Sorodstvo in svaštvo sta zadržeka, od katerega ni spregleda. Doto odmeri ženin svojemu bodočemu tastu; je pa dota lahko določeno delo, ki ga že-nin opravi na nevestinem domu, ali pa jo predstavlja čreda goved, ovac in dru-gih živih dobrin. Snubijo tu namesto ženina njegovi starši; če nevestini ro-ditelji na ženitev pristanejo, se pride predstaviti ženin; tedaj sklenejo zakon.

Svatba traja tri do sedem dni. Po končanem slavlju odnese mož svojo mla-do ženo na njun novi dom. A kako od-nese! Nevesto povijejo v veliko pogrebo-no rjuho in jo od nog do glave povežejo s širokimi trakovi; lice pa ji na debe-lo pomažejo s sajami. Mož si sladko bre-me oprta na hrbet in ga z nasmejanim obrazom mese včasih dolge kilometre daleč; a pri tej zanj kaj veseli poti je bolj podoben pogrebcu, ki nosi negib-nega mrtvaka, kot pa srečnemu ženinu!

V letošnji pomladi (po evropskem letnem času!) je 6 birmanskih katoliških duhovnikov obiskalo po naročilu osrednje birmanske vlade, ki je poganska, svetega očeta Pija XII. Delegacijo je vodil minister za narodno vzgojo, edini katoličan v ministrskem zboru.

ZAKAJ KRT NE VIDI SONCA

Neka prikupna afriška basen pripoveduje, kako so v času pogubne kuge, ki je neusmiljeno kosila med črnici, poslali krta k soncu, da bi mu to najvišje božanstvo dalo zdravilo, ki naj črne ljudi reši črne smrti. Res je sonce poslancu krta daló koristno zdravilo, ki naj obvaruje ljudi pred prezgodnjo smrtjo, a s strogim naročilom, da na svojem povratku zdravila nikomur izdati ne sme, pa tudi z nikomur razgovarjati se; če bo krt takšen ukaz prekršil, bo kaznovan, da nikoli več ne bo videl sončne luči.

Pa je krta, ko se je s sončnim zdravilom vračal k umirajočim, srečala hijena. Tako je premetenka silila vanj, tako hinavsko ga je obdelovala, da ji je krt svojo skrivnost slednjič izdal. Hijena se je prestrašila: če ne bo več mrtvih, bo vendar od lakote morala konec jemati; lopnila je s svojo šapo po neprevidnem poslancu in mu iztrgala zdravilo, ki ga je sonce pošiljalo bednim zemljanom. Krt je zapadel kazni; od tistih dob ven in ven rije pod zemljo in sonca ne vidi več. In so zamorci prepričani, da živalca koj pogine, če se je prerila iz zemlje in pogleda v sončno luč.

MOHAMEDOVI MISIJONARJI

Najodličnejša muslimanska univerza „Al Azhar“ v Kairo je v Hartum (Sudan) poslala večjo skupino mohamedanskih pridigarjev, ki naj bi poglobili versko življenje in islamsko kulturo med Sudanci. Univerzitetni svet je generalu Naguibu predložil tudi spomence, kjer ga prosi, naj vlada zviša podporo sudanskim akademikom, ki študirajo v Kairu.

Predsednik zvezne republike Indije Rajendra Prasad, in predsednik osrednje indijske vlade Pandit Nehru sta se udeležila slovesne proslave počastitev 1900 letnice prihoda svetega apostola Tomaža v Indijo. V indijski prestolnici Novi Delhi, kjer so slovesnosti bile, sta oba voditelja moderne Indije opozorila na prebogata in prepestra kulturna in verska izročila te dežele ter hkrati ponovno poudarila, kako vlada svobodne Indije zagotavlja in brani nedotakljivost veroizpovedi in svobodo osebnega prepričanja. Pred tisočglavo množico in vpricho diplomatskega zbora ter državnih ministrov je ministrski predsednik Pandit Nehru podal naslednjo slovesno izjavo o verski svobodi v Indiji: „Indijcem mora preiti v meso in kri, da prerazlične veroizpovedi v naši domovini pripadajo Indiji v nič manjši meri kot drugim deželam. Vsi do zadnjega prejemamo iz te prevredne dediščine. Vsakdo ima popolno pravico, da si svobodno izbere vero, ki mu je po volji. Zmotno je, če bi mislil kdo, da so tisti, ki drugače verujejo kot on, tujci v Indiji! Če je kaka resnica ali vera v Indijo prišla od zunaj, še dolgo ne pomeni, da je potem inozemski proizvod. Resnica ostane resnica, naj je kjer koli že!“

Predsednik republike dr. Prasad pa je izjavil: „Komunizem je že od nekdaj nasproten indijski kulturi in izročilom; zato mora izginiti čimprej iz naše domovine. Indijska državna ustava jamči pripadnikom vseh veroizpovedi ne le pravico do lastnega napredka, marveč tudi popolno svobodo za oznanjanje svoje veroizpovedi in življenje po nji!“

BOJE SE, DA BI PONOČI NE UMRLE

Indijanci v Chaco so trdno preverjeni, kako duh tistega, ki ponoči umrje, preganja odslej vse njegove sorodnike. Zato vse storé, da bi umirajoči vsaj jutro učakal. Če pa vidijo, da s svojim trdom smrti le ne bodo zastavili in bo vsemu navkljub sredi noči segla po bolnem, ga še umirajočega brž pokopljejo pred sončnim vzhodom.

PRVI DANSKI DUHOVNIK PO 400 LETIH

Prvič, odkar se je Danska po Lutrovi deformaciji ločila od rimske Cerkve, je bil zdaj posvečen v tej državi katoliški duhovnik. Je neki bivši bančni uradnik, ki je skoraj po spreobrnjenju iz protestantizma zaprosil za vstop v duhovsko semenišče.

ŠPANSKI JEZUIT REŠUJE AMERIŠKEGA LETALCA

V Hongkong je prišel iz Kitajske pregnani španski jezuit p. José Rodríguez, ki je med zadnjo svetovno vojno rešil življenje nekemu severnoameriške-mu letalcu. Pilot, čigar letalo se je zaradi protiletalskih izstrelkov japonskega topništva vžgalo v zraku, se je rešil s padalom: pristal je v bližini misijonske postaje p. Rodrígueza. Misijonar je pilota Koonja več kot teden dni skrival pred Japonci. V tem času se je letalec sporazumel z ameriški izvidnimi letali. Kitajski domačini so na vso naglico pripravili zasilno letališče v neki posušeni strugi. Tam je pristalo slednjič sredi noči neko lažje letalo in odpeljalo letalca v njegovo postojanko. P. Rodríguez je 21 let misijonaril v kitajski provinci Anhwei.

UMETNIJA LAGANJA

Prebivalci Polinezije so znani kot nepopoljšljivi laznjivci. Lažejo zaradi laži same. Namerilo se je, da je tamkajšnji misijonar lepega jutra naletel na gozdni stezi na domačina. Drug ob drugem sta sedla na posekano deblo starodavne palme. Polgoli domačin je duhovniku brž povedal, da ga kličejo za Petra, da je vdovec s šestimi otroki, da biva v bližini mostu tam ob koncu vasi, po poklicu pa da je mehanik.

Nekaj dni pozneje sta se spet srečala in prejšnji vdovec se je misijonarju predstavil kot Pitomai; oženjen, da je in oče dveh otrok; svoj dom ima spodaj v dolini, izučil pa da se je za mizarja...

Ko sta se pozneje nekoč spet sešla, ga je misijonar trdó prijel: „Pravi

goljuf si. Povedali so mi, da si vražar, da...“

Z bučnim smehom ga je možak prekinil: „Kaj naj ti rečem, oče? Veš, da si prav posrečen fant?...“

ŽIRAF A, MOLČEČA FILMSKA ZVEZDA

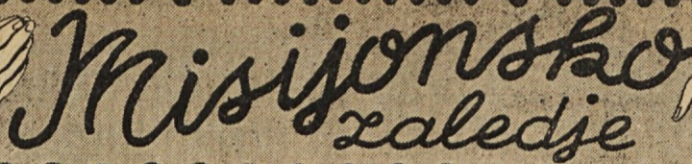

Občinstvo kino gledališč se v zadnjih letih spet strašansko navdušuje za filme, ki odkrivajo skrivnosti življenja v neprodernih džunglah; a danes ne več tako kot v prvih časih „sedme umetnosti“, — tako nekateri danes nazivljejo film —, ko so gledalci drhte in z zadržano sapo do onemoglosti uživali ob polkrvavih prizorih med divjimi zvermi in neustrašenimi filmskimi junaki; za takšne prizore so morali v tistih časih najeti cel bataljon cirkuških krotilec, ki so po dolgem trudu uspeli afriškega leva tako vzgojiti, da se je z elegantnim skokom pognal čez glavo svojemu lovcu... Danes doživljajo največji uspeh filmi, ki jih posnamejo v živi naravi izvečine misijonskih pokrajin in pri katerih se režiserji skrbno ogibljejo sleherne prevare, ki bi utegnila zapeljati gledalca.

Največja težava pri snemanju v džungli je prav gotovo v tem, kako pripraviti živali tako daleč, da bi sliki ne služile le s svojo golo navzočnostjo, marveč tudi z glasom; saj živimo v dobi zvočnega filma. Tako smemo kar mirno verjeti tistim poštenim gledalcem, ki nas prepričujejo, da levje ali tigrovo rjovenje še dolgo ni rjovenje zveri, ki ju gledamo na platnu. Kako naj tedaj čujemo žirafa, ki ji Stvarnik sploh ni dal glasilk? Tako nam je prav ta ponosna, vitka kraljica pragozda resnična molčeča filmska zvezda!

14 MILIJONOV LJUDI SO LIKVIDIRALI RDEČI KITAJCI

Severnoameriška delavska zveza je objavila poročilo, v katerem dokazuje, da je kitajski rdeči režim odgovoren za nasilno smrt 14 milijonov ljudi v zadnjih petih letih. Ta astronomska številka predstavlja dobro preračunje no in od komunizma zahtevano moritev na veliko!

Misijonsko zaledje

ZAHVALA „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ SVETI KONGREGACIJI ZA ŠIRJENJE VERE ZA PISMO K TRIDESETLETNICI „KATOLIŠKIH MISIJONOV“

Kot smo poročali v zadnji številki našega lista, je prefekt Svete kongregacije za širjenje vere kardinal Fumasoni-Biondi poslal „Katoliškimi misijonom“ lepo jubilejno poslanico, katero smo objavili v fotokopiji in v slovenskem prevodu.

„Katoliški misijoni“ so se kardinalu za to izredno pozornost, katere so veseli lahko vsi rojaki sploh, zahvalili s sledečim pismom v latinščini, ki ga tu navajamo v slovenskem prevodu:

Njegovi Eminenci

P. Kardinalu Fumasoni-Biondi
prefektu Svete kongregacije za širjenje vere
Rim.

Buenos Aires,
junij 1953.

Eminenca,

Pismo Vaše Eminence od 18. aprila 1953 smo hvaležni in z veseljem prejeli. Z največjo radostjo so nas navdale besede, s katerimi se je V. E. spomnila misijonske revije „Katoliški misijoni“ in blagovolila pohvaliti in odobriti naša prizadevanja, s katerimi smo kljub velikim težavam skozi 30 let nadaljevali. Obenem ste nas vzpodbudili in navdušili za nadaljnje in še višje smotre. Zelo visoko cenimo pohvalo in nasvete Svete kongregacije za širjenje vere in jih bomo, kot zvesti sinovi Cerkve, na vse načine in po vseh potih, ki nam hodo v danih razmerah možna, neprenehno upoštevali.

Posebno se bomo prizadevali, da bomo misijonskega duha ponesli med vse Slovence in ga utrjevali; da bomo vneli resnično ljubezen do misijonov, ki bo iz nje izvirala še večja požrtvovalnost za misijonsko delo, še več molitve in morda še več misijonskih poklicev.

Po številu majhen slovenski narod bi resnično rad postal velik v misijonskem delu. Slavni misijonarji, sinovi našega naroda, kakor škof Baraga in apostolski vikar Knoblehar, so nam v tem svetel vzor. Moremo reči, da misijonsko delo med zamejskimi Slovenci danes zares cvete. Da bo pa moglo doprinesati še obilnejših sadov in da bi postalo še močnejše in širše, ponižno prosimo, da naše delo s svojim blagoslovom in molitvami podprete.

Z iskreno zahvalo za Vaše pismo, Eminenca, beležim z odličnim spoštovanjem predani

Lenček Ladislav CM, urednik „Katoliških misijonov“

LETNO ZBOROVANJE „DRUŽBE ZA ŠIRJENJE VERE“

V aprilu je letno zborovanje vrhovnega sveta te papeške družbe za pomoč misijonom. Ob tej priliki razdeli svet podporo med misijone. Predsednik vrhovnega sveta je vedno tajnik Kongregacije za širjenje vere; podpredsednik je francoski delegat. Francija ima ta privilegij zaradi zasluge, da je njegova ustanoviteljica. Ostali člani so odposlanci vseh narodov, kjer je Družba že organizirana. Letos se je zbralo v Rimu okrog 60 narodnih odposlancev.

Newyorški pomožni škof Fulton Sheen je predstavnik Združenih držav. 17. aprila je govoril rimskim bogoslovcem. Dvorana propagandine univerze je bila dobesedno nabito polna. Prisostvovala sta prefekt in tajnik Kongregacije za širjenje vere kardinal Fumasoni-Biondi in nadškof Filip Bernardini. V govoru je povdaril, da je danes ves svet postal misijonska dežela. V zaledju moramo odkriti, pokazati ljudstvu Boga v pravi luči; vsi brez izjeme težijo k njemu. Misijonarji v pravem pomenu besede morajo paziti, da začno z graditvijo krščanstva na podlagi domače kulture. Vedno bolj se bližamo trenutku, ko bodo prevzeli krščansko dediščino veliki vzhodni narodi Indija, Kitajska, Japonska. Prišel bo čas, ko bodo postali naši učitelji.

DOSMRTNI NAROČNIKI — JUBILEJNO DARILO „KATOLIŠKIM MISIJONOM“

Prijatelji našega lista, mnogi že dolgotletni, bi gotovo radi „Katoliškim misijonom“ ob tridesetletnici izhajanja napravili kako veselje, jim poklonili kako darilo. Ni lepšega in na vse strani koristnejšega načina kakor plačilo dosmrtno naročnine.

Ta je kakor zaveza zvestobe med naročnikom in listom. Naročnik z dosmrtno naročnino to svojo zvestobo ne samo zagotovi, ampak tudi utemelji; list sam pa se s sprejemom take naročnine od svoje strani obveže, da bo vztrajno, mesec za mesecem, leto za letom, skozi vse dni svojega življenja obiskoval dosmrtnega naročnika, ki ga

smatra ne le za prijatelja, ampak kar za dobrotnika.

Doslej je dosmrtno naročnino vplačalo šest naročnikov, in sicer: V Argentini trije slovenski duhovniki, namreč Grčman Anton iz Cordobe, Vladimir Zmet iz San Pedro in neimenovani bolniški kurat iz Buenos Airesa. V USA je plačala dosmrtno naročnino gospodična Frances Marolt iz Clevelanda; v Sidi-Driff (Tunis, Severna Afrika) so plačale tako naročnino tri slovenske naseljenke, ki prejemajo svoj izvod na ime gdč. Cilke Zajc; v Gorici pa je plačal dosmrtno naročnino znani slovenski javni delavec, zaslužni duhovnik, prof. dr. Ivan Tul, zlatomašnik, ki se vsem misijonarjem in misijonskim prijateljem toplo priporoča v molitev za ozdravljenje, da bo po dveh letih vendar spet mogel vsaj enkrat maševati.

Vsem navedenim v imenu izdajateljev „Katoliških misijonov“, slovenskih lazaristov, v imenu misijonarjev in drugih misijonskih pisateljev in sodelavcev lista, v imenu slovenske misijonske akcije sploh: Tisočkrat Bog povrni!

Prosimo lepo še druge misijonske prijatelje in bralce našega lista za ta jubilejni dar „Katoliškim misijonom“!

Saj z dosmrtno naročnino obenem tudi sami mnogo pridobite! Kajti v nekaj letih se Vam že izplača, ker bi n. pr. v Argentini v kakih šestih letih že izdali isto vsoto za vsakoletno (verjetno vedno višjo) naročnino „Katoliških misijonov“ in „Misijonske nedelje“. V nobenem primeru ne znese dosmrtna naročnina več kot desetletna naročnina na list in njega vsakoletni zbornik! Toliko pa menda vsak od dragih naročnikov še misli živeti! Vso nadaljnjo dobo pa boste prejeli „Katoliške misijone“ in „Misijonsko nedeljo“ takorekoč zastopaj, brez vsakega nadaljnjega vplačila. Poleg tega je še vsak dosmrtni naročnik vpisan v „Misijonsko mašno družbo“ in je s tem deležen duhovnih sadov okrog 360 svetih maš, ki se za vse ude te družbe v letu darujejo, naprej in naprej.

Tu in tam bo kdo morda imel pomislek: Kaj pa, če „Katoliški misijoni“ nehajo izhajati in „Misijonska mašna družba“ neha svete maše opravljati? **Odgovarjamo:** „Katoliški misijoni“ žive že 30 let in so preživeli drugo svetovno vojno in komunistično revolucijo, menda kot edini slovenski list iz domovine sploh. Tudi če se taki težki časi zanje spet ponove, ne bodo „Katoliški misijoni“ preminuli, ampak bodo vedno spet vstali in vedno živahnejše, pa naj bo to v domovini ali v zamejstvu ali pa celo kje na misijonskem polju. Podobno je in bo z „Misijonsko mašno družbo“, ki se je v težkih časih prve svetovne vojne celo rodila, preživela vse spremembe, ki sta jih prinesla druga vojna in revolucija, pa kljub preganjanju v domovini izpolnjuje tudi danes svoje obveznosti napram vsem udom, onim, ki so se že pred 35 leti vpisali in torej že tako dolgo dobo uživajo sadove tistega davnega vpisa, kakor tistim, ki so se vpisali šele v času taboriščnega begunskega življenja ali prav nazadnje v izseljenstvu.

Prispevajte torej, cenjeni naročniki, s svojim jubilejnim darom „Katoliškim misijonom“ ta dragoceni delež na utrditvi gmotnega temelja jubilanta — tridesetletnika, da bo mogel v tej svoji zreli moški življenjski dobi izpolnjevati svoje vzvišeno poslanstvo v čim popolnejši meri!

Dosmrtna naročnina je v Argentini 300 pesov, v Čileju 1.500 čilenov, v Italiji 15.000 lir, v Avstriji 600 šilingov, v Angliji in Avstraliji 10 funtov, v USA, Kanadi in ostalih deželah pa 30 dolarjev.

„Katoliški misijoni“

RABLJENE ZNAMKE SO DAROVALI ZA MISIJONE V PRVEM POLLETJU

1953

V U. S. A. ali KANADI:

Mrs. Mary Avsec (dvakrat); Mrs. Pavla Kržišnik; Rev. Martin Durkin C. M.; Rev. Karel Wolbang C. M. (dva-

krat); Mrs. Mary Cohil; Mrs. Johanna Petkovišek; Mr. Matt. Tekavec; Mrs. Ančka Ahačič; Mrs. Gregor Gregorich; Mrs. Johana Perko; Mrs. Mary Vavpotič; Mrs. Frances Marolt; Mrs. Minka Končan; Mrs. Mary Kerzich; Rev. Anton Merkun.

V Argentini:

Rezelj Lojze, g. Dobina, † č. g. Olga Ponikvar, dr. Rudolf Hanželič, č. s. Libija Krek (petkrat), č. g. Lenček Ladislav CM. (osemkrat), družina Zakrajšek, Sedej Andrej, Klemencič Vinko, Agencia de Expedición „Triglav“, družina Cvetko (dvakrat), Franc Buh CM, Slovenski lazaristovski bogoslovci v Eskobarju (dvakrat), Esther Smrdel, Pečar Franc, Kmetič Katarina (dvakrat), družina Lužovec (dvakrat), Suhadolnik Ivan, č. g. Albin Avguštin (dvakrat), g. Piskerc, Gorišek Ivan, č. g. Jože Peterlin SDB, Margarita S. Bertone, č. g. Komar Boris (dvakrat), Ivanka Peršin (dvakrat), č. g. Orehar Anton, Franc in Francka Tomažin, gdč. Šmajdove, Slemc Anica, † č. g. Vinko Antonov, Jesenovc Marjan, Keršič Jože, Tomažin France, Borštner Izidor, Angela Moder, Stanislava Šuštaršič, č. g. Ciril Demšar CM, Tomažin Jožica, Misijonski odsek Ramos Mejia, Misijonski odsek Mendoza (dvakrat), družina Grintač, č. g. Franc Jaklič, č. g. Jakob Franc, Misijonski odsek San Justo, Misijonski odsek Lanus, Miro Kovač in več neimenovanih.

V Slovenskem Primorju in na Koroškem:

Misijonski odsek Mačkovlje (Trst), č. g. Janežič Stanko (Mačkovlje), Marijina družba (Via Risorta 3, Trst) — šest obilnih vrečic!, Marijina družba v Rojanu (Trst), č. g. Zaletel Vinko (Koroška).

‘Misijonarji:

Br. Rafael Mrzel, Hong Kong; č. g. Cukale Jože, Indija; br. Verdnik Ciril, Kina.

Vsem darovalcem, navedenim in ne- navedenim, zlasti še Misijonskemu odseku Marijine družbe v Trstu na Via Risorta — ISKRENA HVALA IN TI-SOČKRATNI BOG 'PLAČAJ!

BARAGO ⊕ NA ⊕ LTAR

BARAGOV ZGODOVINAR V RIMU

Član zgodovinske komisije za Baragovo beatifikacijo ing. Jožef Gregorič se je v mesecu majniku mudil v Evropi. Obiskal je vse glavne kraje, kjer se je pred enim

stoletjem ustavil Baraga ali pa je imel z njimi pisemske stike: Pariz, Dunaj, Rim, Švica in Slovenija.

V Rimu se je ustavil le štiri dni. Ganljivo je bilo njegovo srečanje z osebnim prijateljem p. Hugo Brenom, ki ga je pred leti navdušil za Barago in z njim odkril inženirju novo življenjsko poslanstvo. Človek ima vtis, da je vse njegovo mišljenje in delo navezано le na Barago. „Nikar se ne brigajte za lepo stanovanje! Naj bo kakršno koli; boste videli, da bom zadovoljen. Samo da bi se že lahko lotil pisanja; da bom blizu p. Huga in Propagande.“

V kratkih štirih dneh je govoril z osebami, ki imajo kaj stika z baragoslovjem. Skušal je dognati, kaj pravijo rimski dokumenti o nejasnih vprašanjih. Pokazal je svoja dognanja, težave in probleme.

Dne 11. majnika si je ogledal bogoslovje za razširjenje vere, v katerem je študiral naš Knoblehar in se je pomudil tudi Barago.

Naslednje dopoldne je obiskal Kongregacijo za širjenje vere, kjer so shranjeni glavni rimski Baragovi dokumenti. Tajnik kongregacije mu je dovolil vstop v „dvorano kongregacij“ in „prestola“. V prvi se zbirajo kardinali na mesečnih sestankih in obravnavajo najvažnejša vprašanja vseh misijskih dežel. Pred sto leti so razpravljali o Baragi kar na dveh sestankih. Okna bleščijo od škrlatnih zaves, v sredi je velika miza, pogrnjena z zelenim prtom, in okrog nje pozlačeni naslonjači. Na častnem mestu sta dva kipa: ustanovitelj Propagande papež Urban VIII. in Gregorij XVI., ki je bil pred izvolitvijo njen prefekt in je dal misijonom izreden sunek. Ob nasprotni steni je kip vladajočega papeža Pija XII. „Dvorana s prestolom“ je le za največje slovesnosti. V njej sta sprejela kardinalsko imenovanje bivši Propagandin tajnik nadškof Costantini in bombayski nadškof Gracias. — Propagandin arhiv! Med mnogimi dokumenti si je gospod ing. Gregorič izbral le Baragovo škofovsko imenovanje: zapisnik tajnih sej baltimorskega cerkvenega zbora; odloke, ki so jih poslali ameriški škofje v Rim, pisma, ki jih je pisal o Baragi apostolski delegat baltimorski nadškof Henrick, poročilo chicaškega škofa; rimski postopek o Baragi leta 1852 in uradno poročilo za kardinalsko sejo leta 1853, kjer so kardinali odobrili ustanovitev vikariata v Michiganu in predložili svetemu očetu Piju IX. Barago za prvega apostolskega vikarja.

Pred odhodom iz propagandine palače se je seznanil gospod ing. Gregorič z arhivarjem mons. Monticonijem in se mu zahvalil za veliko prijaznost, s katero spremlja Baragovo beatifikacijo. Mons. Monticoni se je razveselil njegovega zanimanja za misijske probleme, mu voščil veliko uspeha in dostavil, da pri Baragi ne bo veliko težav; njegovo življenje je bilo vedno apostolsko in ga moremo mirnodušno šteti med največje misijske škofe.

DVE BARAGOVI FOTOGRAFIRANI PISMI

Nedavno umrli slovenski salezijanski duhovnik Ludvik Pernišek, ki je dolga leta z apostolsko gorečnostjo deloval na salezijanski misijonih v Patagóniji, je po p. Cirilu Petelinu O. Cist. dal uredniku „Katoliških misijonov“, g. Ladislavu Lenčku C. Mis., fotografska posnetka dveh Baragovih pisem. Posnel ju je po obeh izvornikih slovenski benediktinec Simon Lampè, znani misijonar med Indijanci rodu Očipve, ki jih je Baraga prvi vodil h krščanstvu. Lampè je večkrat slišal od Očipvejcev, kako je Baraga spreobračal njihove prednike, kako jih je ljubil in se zanje žrtvoval in kako svet je bil. Škoda, da kakšen izmed severnoameriških Slovencev ni zapisal in nam ohranil tega, kar je Simon Lampè slišal in vedel o Baragi. Gotovo tega ni bilo malo. Pred nekaj leti je umrl v visoki starosti. — Baragovi pismi mu je dal na vpogled in v uporabo franciškan o. Etelbert Harrington na župniji presvetega Srca Jezusovega v Calumetu (Kélemetu) sredi Keweenawskega polotoka, ki jo je bil ustanovil Baraga.

I.

Prvo od teh dveh fotografiranih pisem Baragov življenjepisec o. Krizostom Verwyst, holandski frančiškan, v celoti ponatiskuje na str. 208. Tudi naš rojak dr. Anton Režek ga ima celega v I. delu svoje „Zgodovine saultsko-marquetteške škofije“ na str. 78. Baraga ga je napisal 18. junija 1843 na svoji tretji misijonski postaji v La Pointu na južni obali Gornjega jezera (Lake Superior), ko se je vrnil s svojega prvega misijonskega obiska v L'Ansu, precej daleč proti vzhodu, ob isti obali Gorenjega jezera. V L'Ansu je potem ostal 10 let, do svojega imenovanja za apostolskega vikarja. V L'Ansu je pred Baragovim prvim prihodom učil Indijance-Očipvejce o veri kanadski Francoz Peter Crebassa (Krebas), ki je bil nastavljen pri tamkajšnji „Ameriški družbi za kupovanje kož“. Ta družba je od Indijancev jemala kože ustreljene divjačine v zamenjo za raznovrstno blago. Bil je katoličan, pobožen mož, ki je ob nedeljah, ko ni imel priložnosti za sv. mašo, bral s svojo ženo Ano (Nancy, Anica) sve-

to pismo in molil. K tej pobožnosti je hodil tudi stari Indijanec Venanš. Vzljubil je krščansko vero in prosil Crebasso, da jim dobi stalnega katoliškega misijonarja, ki bo spreobračal njegove rojake h krščanstvu in k treznosti, kajti pijančevanje se je bilo pri njih strašno razpaslo. — Baraga se je mogel šele 24. maja 1843 prvič peljati s čolnom k njim. Nastanil se je pri Crebassi in v njegovi hiši tudi priredil začasno kapelo. Vaški in okoliški Indijanci so bili pravkar prodali kože divjačine nakupovalni družbi. Dala jim je zanje tudi žganja in Baraga jih je dobil popolnoma pijane. Počakal je nekaj dni, da so se streznili, potem jih je povabil h Crebassi. Skoro vsi so prišli. Šele potem so pa bili voljni, poslušati ga, ko jim je obljubil, da se bo na jésen za stalno vrnil mednje. Ostal je 20 dni, jih učil in 30 krstil. Vsem je naročil, naj ob nedeljah hodijo v kapelo pri Crebassi, ki jih bo učil in molil ter pel z njimi.

V La Pointe se je vrnil spet s čolnom. Spremljala sta ga dva Indijanca, enemu je bilo ime Izidor. Ob odhodu jima je dal to pismo, v katerem Crebassi izreka svojo toplo zahvalo. Na našem fotografskem posnetku je nekaj besed nečitljivih: v sredi zaradi počeznega pregiba pisma; na desni strani pa zaradi podolžnega temnega madeža. Baragov življenjepisec o. Verwyst je imel pismo v roki, ko je bilo še ohranjeno. Ni ga pa popolnoma točno prepisal. Po njegovem prepisu nečitljive besede lahko dopolnimo, da se v slovensčini popolnoma pravilno takole glasi:

Gospod Crebassa,

L'Anse

Dragi gospod:

Pišem Vam samo nekaj vrstic, da se Vam zahvalim za vso Vašo ljubeznivost in dobroto do mene. Nezmožen sem povrniti Vam vso Vašo dobroto in usluge. Prosim Boga, da naj Vam stori, česar jaz ne morem, in da naj Vas blagoslovi na tem svetu in na onem.

Upam, da ob nedeljah delate, kar sem Vas prosil, preden sem zapustil Vaš

M. Crebassa,
L. Anse.

Dear Sir,

I write you only a few lines
to thank you for all your charity and goodness to me. I am
unable to recompense you for all your goodness. I pray
God, that he may do what I cannot, and may bless you
in this world and in the next.

I hope you do on Sundays as I requested
you before I left your place. For if your good works
also Almighty God will recompense you and to con-
tinue as long as you remain there.

Our voyage has been somewhat disagreeable
but of short time we arrived here on Friday at 6 o'clock
in the afternoon. Your men intended to take their departure the
following day but Pedro felt a little ill and they
intend to start to-morrow morning.

You will please to give these little presents to
Marianne.

Yours truly
M. Crebassa

With much respect

Your sincere friend
Pedro de Barajas

There needs you will give to

Marianne

Baragovo pismo gospodu Crebassa

kraj. Za dobra dela Vam bo tudi vsemogočni Bog povrnil. Prosim Vas, da nadaljujete, dokler boste ostali tam.

Naše potovanje je bilo nekoliko neprijetno, a kratko; dospeli smo semkaj v petek popoldne ob šestih. Vaša moža sta nameravala odjadrtati takoj drugi dan, toda Izidor je bil nekoliko utrujen; nameravata odjadrtati jutri zjutraj.

Te male darove boste, prosim, dali Marijani.

Z mnogimi pozdravi

Vaš iskreni prijatelj
Friderik Baraga

Lapointe, 18. junija 1843.

Te rožne vence boste dali Anici, obenem z mojimi prijateljskimi pozdravi.

Tudi v tem pismu je Baragova pisava lična in razločna.

II.

Bolj važno je za nas drugo pismo, pogodba, ki jo je Baraga kot škof napravil zadnjega januarja leta 1861 z Indijanci-Očipvejci iz vasi Point of Peninsula (Konica polotoka) na Sugar Islandu (Šúger Ajlendu, to je Sladkornem otoku) glede postavitve cerkvice. Te pogodbe nimata ne o. Verwyst ne dr. Režek. Popravlja in dopolnjuje nekatere stavke v 2. izdaji slovenske knjige o Baragi na straneh 242—250.

Sugar Island ali Sladkorni otok je dobil ime od Indijancev, ker je na njem stalo mnogo dreves sladkornega javora, iz katerega so varili sladkorni prah in ga dajali belokožcem v zameno za blago. Leži nekoliko vzhodno od Baragovega prvotnega škofijskega mesteca Sault Sainte Marie (z angleško izgovarjavo Su Sent Méri). Oblivata ga prva dva rokava Sainte Marie (Sent Méri) River ali Reke svete Marije, ki teče iz Gorenjega jezera v Hurónsko. Spada še k Združenim državam in je torej pripadal Baragovi škofiji. Saultski jezuiti, ki so sicer pridno misijonarili po indijanskih naseljih vzhodno od Saulta, so šele malokrat prišli na ta otok in so šele malo Indijancev krstili.

Dne 12. januarja 1861 je Baraga pisal iz Saulta v Trebnje nečakinji Mariji, ki je prišla streč svoji bolni mate-

ri, Baragovi starejši sestri Amaliji. V pismu ji je omenil, da se pravkar odpravlja v 50 milj (80 km) oddaljen kraj. „Malo me skrbi — pravi —, ker je te dni silno mrzlo. Davi sem moral mleko, ki je od sinoči ostalo v naši majhni obednici, z žlico kopati iz lonca, ker je bilo zamrznilo; k sreči je bila kava zelo vroča in je vse odtajala. Tudi kruh je zamrznil. Voda v umivalniku je bila sam led.“

Kraj, kamor se je namenil, je bil Point of Peninsula. Na nekem drugem mestu najbrž prav ta kraj označuje z indijanskim imenom Iškigong. V njem je v popolni ločenosti od sveta živel nekaj očipvejskih družin, krščanskih, spreobrnjenih od saultskih jezuitov, in poganskih. Belokožci jih še niso bili pokvarili z žganjem in razuzdanostjo, zato so bili Baragi še posebno dragi. Nekaj kristjanov od tam ga je prišlo v Sault prosit, naj jih obišče.

V strupeno mrzlem jutru proti koncu januarja se je v spremstvu Indijanca, ki mu je nosil mašne in druge potreščine, preko zamrzle reke odpravil k njim. Potoval je na krpeljah, kakor je pozimi potoval že 30 let. Hotel jim je govoriti o verskih resnicah, maševati, moliti z njimi in kristjane, zdrave in bolne, spovedati in obhajati. Zlasti se je hotel dovedno domeniti z njimi o cerkvici, ki naj jo postavijo, da bodo tudi ob nedeljah in praznikih, ko duhovnika ne bo pri njih, v njej molili in peli iz njegovih očipvejskih molitvenikov.

Nastanil se je v zakajeni, zanemarnjeni indijanski koči, morda pri poglavarju šavanabinésiju. Poglavar je skitcal vaščane in Baraga je z njimi sklenil pogodbo o gradnji lesene cerkvice. Pogodbo je napisal s svojo razločno pisavo, ki še ne kaže starostne utrujenosti in tresenja rok. Gosje pero in črnilo je moral pač prineseti s seboj. Pogodba je kratka in preprosta, kakor so bili preprosti tudi pogodbeniki. Napisana je v očipvejščini. Misijonar Simon Lampé jo je do besede prevedel na angleško. Slovensko se pa takole glasi:

Velika črna suknja (kitč; mekatevikanavane, tako so Indijanci imenovali škofa) Friderik Baraga, šavanabinesi in vsi Indijanci, živeči na Point of Peninsula, soglasno določajo, da se bo v tej

Kitchi-mekatewikwanai Frederic Baraga,
 Shawanibinesi gae, kakina gae anishinabeg ima "Point
 of Peninsula" eadana Kitchig, mamawi minwendameg tehi
 ijitchigadeng ima od odinawisang katolik anamewigamig,
 bejig gae ddaigans aki (one acre) tehi onabandjigadeg
 gad-aleg anamewigamig. Iw lash aki, anamewigamig
 gae, kawin bejig eta o ga-dibendansin, mamawi o ga-diben-
 danawa; mekatewikwanai o ga-dibendan tehi anamesiked
 ima, ^{kakina gae jehi kelang mekatewikwanai mandagait tehi ijitchigad} tehi gae gwed gae; anishinabeg lash o ga-dibenda-
 nawa tehi anamiawad ima, kakina gae gae tehi ijitchigawad
 minik eadagasiwad katolik enamiatjig tehi dodamowad.
 Kawin mekatewikwanai o ga-gashkitosin wika tehi atawed;
 kawin gae anishinabeg xongom ima eadjig, gad-ani-
 aadjig ^{gaw} wika o ga-gashkitosinawa tehi atawewad. iw aki
 anamewigamig gae.

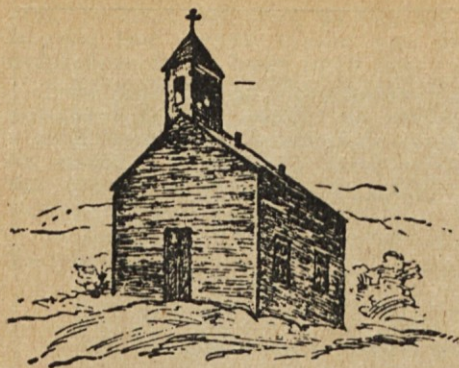
Point of Peninsula, Sugar Island, January 21. 1861.

W. H. P.

E. P. M.

+ Frederic Baraga
Bishop of Upper Michigan.

Shawanibinesi
wika

Cerkvica, za katero se je Baraga pogodil z Indijanci

vasi postavila katoliška cerkev in da se bo za cerkveno stavbišče odbral en áker (acre; ploskovna mera) zemlje. Zemljišče in cerkev naj ne bosta last kakšne posamezne osebe, ampak vseh; črna suknja (duhovnik) naj uporablja cerkev za maševanje, pridiganje in sploh za izvrševanje duhovniških opravil, kakor je dolžnost črne suknje; Indijanci naj mu jo dajo na uporabo, da opravlja v njej molitve in druga sveta dejanja, ki so katoličani dolžni hoditi k njim. Noben duhovnik je ne sme nikoli prodati; tudi tukaj živeči Indijanci ne smejo ne zdaj ne pozneje prodati tega zemljišča in cerkve.

Point of Peninsula, Sugar Island, 31. januarja 1861.

Friderik Baraga
škof Gornjega Michigana (Míčigena)

Priča
E. Perrault (Peró)

Šavanibinési in vsi njegovi ljudje
(so se podkrižali)

Iz določbe, da ne sme cerkve in nje-nega zemljišča prodati noben duhovnik, vidimo, kakšni so bili takrat nekateri njegovi duhovniki. Manjkalo mu jih je, ker je bila škofija daleč od sveta; morali so živeti v uboštvu, znati jezike, pridno delati in biti mnogo na potu. Zato je bil Baraga prisiljen sprejeti vsakega, ki se mu je ponudil. Razmere so se pa hitro boljšale; pred

smrtjo mu je bila v veliko tolažbo zavest, da ima dovolj duhovnikov in da so vsi dobri in delavni.

Dne 7. februarja se je s Sugar Islanda vrnil v Sault. Na potu bi bil kmalu zmrznil. — Devet dni 'nato pa je kljub vsemu spet odpotoval na krpľjah in sicer proti Detouru (Detúru) južno od Sugar Islanda. „Mnogo sem trpel od mraza,“ je spet pisal v Trebnju, „in bil nekoč kmalu zmrznil, a sem vendar le prišel do neke hiše in se ogrel.“

V Point of Peninsula pa čez pomlad in poletje niso postavili cerkvice. Najbrž zato ne, ker je bilo treba tesarje dobiti od drugod in so bili zato še bolj dragi, Baraga pa ni imel denarja.

Tisto pomlad je potoval proti Cincinnatiju na pokrajinski cerkveni zbor. Potoval je 22 dni, na krpľjah in brez njih, na konju, ladjici in železnici. Na tej poti se je preutrudil in je potem do smrti čutil tesnobo v prsih in nadohu, ki ga je zlasti pri hoji zmerom bolj mučila. Ko se je vrnil, je obiskal najprej 'gorenji, potem pa dolnji del škofije. V drugi polovici septembra ga spet vidimo na otoku Sugar Islandu. Tri tedne je poganske Indijance vsak dan trikrat sklical h krščanskemu nauku. Stanovati je spet moral v umazani in zakajeni indijanski bajti. Pred odhodom je vaščanom znova natančno razložil, kje naj postavijo cerkvico in kakšna naj bo. Vedel je, da bo mnogo stala, ker bo treba dobiti tesarje od daleč. Pa imel je nekaj denarja, ki ga je bil naprosil po hišah v Cincinnatiju.

Nato so se vaščani vendarle zgani in cerkvica je hitro rastle iz tal. Bila je iz desk in ne iz brunov, kakor so bile prve Baragove cerkve. Imela je majhen zvonik in torej tudi zvon; spomladi je bil Baraga z denarjem, ki ga je prejel iz Lyona od Družbe za širjenje vere, naročil osem železnih zvonov, težkih od 36' in do 200 kg. Cerkvica je imela tudi zakristijo, v kateri naj bi stanoval duhovnik, ko se bo mudil pri njih.

V Saultu Sainte Marie je potem Baraga v novi škofijski hiši, ki so mu jo bili postavili pred dobrim letom, lastnoročno izdeloval leseno opremo za to indijansko cerkvico. Takih mizarskih del je bil že od nekdanj vajen; oprav-

ljal jih je bil n. pr. za lapóintske dru-
go cerkev in za hiše redukcije (ločena
naselja) v L'Ansu. Njegov dnevnik
nam pove, da je 2. oktobra dodelal ta-
bernakelj, 5. oktobra oltarne stopnice,
9. oktobra okvirje za oltarne slike. Po-
tem je izdeloval stojalce za mašno knji-
go in okvirje za 14 postaj križevega
pota. Križev 'pot je zelo ljubil že iz
svojih metliških kaplanskih let in ga je
hotel imeti tudi v tej majhni in ubožni
cerkvi. Vse te svoje izdelke je 23.
oktobra na ladjici sam peljal na Sugar
Island. Tam je spet z lastno, posvečeno
škofovsko roko oblal, žagal, pribijal
itd., kar je še manjkalo. Misijonar Ed-
vard Jacker (Jáker), Nmec po rodu,
ki mu je bil zaradi svoje ponižne in
požrtvovalne delavnosti posebno ljub,
je prišel s Keweenawskega polotoka, iz
mesteca Houghton (Hóten) za njim v
to indijansko naselje, da uredi z njim
nujno zadevo. Dobil ga je v majhni za-
kristiji sredi dela. „Gotovo ste lačni,“
mu je škof ljubeznivo rekel in mu pon-
udil od živil, ki jih je imel še za dva
ali tri dni: poldrugi hlebec kruha, 30

dekagramov sira in pol stožca sladkorja
za v čaj. Taka je bila njegova hrana.

To cerkvico je Baraga blagoslovil
27. oktobra na čast sv. Jožefu. Potem
je še več kakor en teden ostal tam in
maševal, učil krščanski nauk, spove-
doval, poročal in blagoslovil grobe.
Tiste dni je torej spet bil obenem škof,
kaplan, tesar, kuhar in svoj lastni
sobni strežaj. V dnevniku je 1. no-
vembra zapisal, da je ta dan med te-
mi preprostimi in neukimi Indijanci
svojo osmo obletnico škofovskega 'po-
svečenja preživel kakor še nobeno po-
prej. V dnu duše je kljub vsemu ostal
do smrti indijanski misijonar.

Tudi 1. novembra naslednjega leta
1862 je v tem tihem indijanskem sveti-
šču obhajal obletnico škofovskega po-
svečenja. V maju 1866 se je Baraga iz
Sault Ste. Marie preselil v Marquette.
Od tam pa je imel do Sugar Islanda
zelo daleč. Morda je k tem svojim Indi-
jancem sam še kdaj šel. Gotovo so pa
k njim hodili saultski jezuiti, kar jih je
znalo očipvejsko. Dr. Franc Jaklič

III. SEJA JUŽNOAMERIŠKE BARAGOVE ZVEZE

Na 30. posmrtni dan pokojnega
predsednika te organizacije za Bara-
govo beatifikacijo prelata Odarja dne
20. junija 1953 se je zbralo 13 odbor-
nikov pod predsedstvom ing. Albina
Mozečiča, prvega podpredsednika Zve-
ze. Navzoči so bili poleg njega še sle-
deči odborniki: Čeč Vilko, prof. Lojze
Geržinič, Jan Maks, Kovač Katica, Ko-
vač Miro, Lenček Ladislav CM, Lobo-
da Marjan, Markež Valentin, Marolt
Marjan, Masič Pavle, dr. Julij Savelli
in Smersu Rudolf.

Po toplih komemorativnih besedah,
ki jih je spregovoril vodeči predsednik
za pokojnim prelatom dr. Odarjem in
po prebranju zapisnika zadnje seje ter
pregledu sklepov je bila ena glavnih
točk dnevnega reda, poiskati primerno
nadomestilo pokojnega prelata kot pred-
sednika organizacije in voditelja nje
tiskovnega odseka.

Za predsednika je bil izbran glavni
dušni pastir Slovencev v Argentini č.
g. Orehar Anton. Za vodjo tiskovnega
odseka pa je bil naprošen univ. prof. dr.

Filip Žakelj iz Adroguéja. Oba sta v ta
namen kooptirana v odbor „Južno-
ameriške Baragove zveze“.

Med raznimi storjenimi sklepi je
omeniti potrditev načrta, ki ga je na-
pravilo tajništvo za akcijo včlanjenja
čim širših slovenskih krogov v „Južno-
ameriško Baragovo zvezo“, s sodelova-
njem obstoječih organizacij. Akcija naj
bi trajala od začetka julija do konca
tega leta. Vse organizacije so že bile
naprošene, da določijo vsaka svojega re-
ferenta za Baragovo zadevo, ki bi funk-
cioniral v času te akcije. Ti referenti
se bodo zbrali na skupnem sestanku pod
vodstvom tajništva „Južnoameriške Ba-
ragove zveze“ in bodo določili podrob-
nosti in delitev dela za včlanjenje slo-
venskih ljudi v Zvezo. Ves ta čas do
konca leta bo časopisje pisalo o Baragi
in zadevi njegove beatifikacije. V ok-
tobru se bo vršila splošna molitvena
„Baragova devetdnevica“, ki se bo za-
ključila na misijonsko nedeljo (pred-
zadnja v oktobru) z Baragovim dnev
in proslavo.

SAMOTNO BIJE URA NEKJE

ZGODOVINSKI ROMAN O JEZUITU MISIJONARJU OČETU MATEJU RICCIJU
Napisal Fausto Montanari, za „Katoliške misijone“ iz italijanščine prevedel M. T.

XXV. OSVOJITEV PEKINGA

Skrbnó sta patra izpolnjevala vse slovesne predpise, zraven pa ven in ven pošiljala cesarju spomenice; po dveh mesecih sta pa vendarle dosegla, da so ju z vsemi njunimi ljudmi vred izpustili iz snažnega zapora v gradu za tujce, pa da sta si spet lahko najela skromno hišo. Dovoljenja za bivanje in kretanje v Pekingu cesar ni dal: to pač ni bila njegova, marveč za takšne drobnarije pristojnega oblastnika stvar: tako so delali iz davnine sem; tale pristojni oblastnik pa je redovnikoma kar sovražno lice kazal. Po nekaterih svojih evnuhij pa ju je cesar vseeno pomiril in jima zraven celo namignil, kako v nemilost bi prišla pri njem, če bi Pekingu obrnila hrbet. K temu je še odločil, naj jima na državne stroške sleherni dan dajejo meso, riž in vino.

Tako sta misijonarja začela svoje življenje v Pekingu; v maju 1601 se je to zgodilo. In oče Matej, ki je pozorno preučeval zamotanosti kitajskega kalendarja, ker ga je hotel izbojšati po zgledu krščanskega na evropskem zapadu, je v tem datumu zaslutil poseben namig božje naklonjenosti: novo stoletje se je začinjalo: v Rimu sveto leto, v Pekingu pa rojstvo kraljestva Kristusovega.

Seveda pa tudi tale zmaga ni bila brez bolečin: do cesarja misijonarja sploh nista mogla; a da bi ga po kakem posredniku zadobila za evangelij, je bilo naravnost ábotno.

Tako sta se pač morala zadovoljiti, da sta z zgledno potrpežljivostjo opravljala svoje običajne posle.

Kajti tudi tako zaželeni in tolikokrat presanjeni Peking je slednjič, ko si tam enkrat, mesto, kot so vsa druga mesta: moli, razpravljaljaj, piši, zraven pa lepo previdno krščuj, če ravno nanesse tako. Seveda, učenjakov je tod mnogo več bilo kot drugje in tisti znameniti slovstveni izpiti, takole vsako tretje leto enkrat, so bili kaj prikupna vaba, ki je v prestolico pritegnila mno-

žice bodočih mandarinov širnega cesarstva.

Najvažnejše od vsega je pač bilo, da si imel za obiske vedno na stečaj odprta vrata. Oče Matej se je spominjal, kako so imeli doma v njegovih deških letih tam zadaj za hišo posebno lopo, ki je bila posebe takole v poletni pripelki prav prikupno hladno zatočišče. Po večer so prihajali imenitni veljaki iz Macerate in v ljubeznivih razgovorih posedali tam z gospodom Janezom Krstiteľjem. Večerne sence so se tihotapile k utrujeni zemlji, fanté pa je stalo tam v bližini: ni uho sledilo pogovoru v vrtu, le v nekšno čudno omotico je mla-do dušo zazibal ritem resnega besedovanja, ki je od tam prihajalo. Kupci so medtem bentili v trgovini, a gospod Janez Krstiteľj je vse preveč ljubil sploj-kajne razgovore, da bi se jim odtegnil kaj več kot enkrat ali dvakrat na večer. Potem pa se je prebudila noč in sleherni se je zadovoljno povlekel na svoj dom.

A ti razgovori tod še dolgo niso bili kot tisti pred davnimi leti: takrat so se Maceraci v očetni lopi lagodno prepuščali prijateljskemu toku: tod pa si moral krepkó zgrabiti za vesla in spretno natezati jadra, če si hotel zanesljivo krmariti v poplavi praznih izrekov, med čermi zakoreninjene obrednosti in vsemi mogočimi tabuji: tega sploh ne smeš reči, tole pa edinole zaradi besedne pogodbe. Takšni razgovori so bili utrudljivi in neznosni bolj kot še tako sitna pridiga. Pa so bili vendar kaj trdó potrebni in oče Matej se je skoraj izkazal pravega umetnika v njih.

Bolj kot sleherni pojmovno razmišljanje pa je bila Kitajcem prava slašča popisovanje: vprašanja, ki so jih zastavljali kar naprej, so se ven in ven sukala krog zapadnih šeg in navad. Mandarin šin Kja Mon je vsekakor hotel vedeti, kako zapadni kristjani ravnaajo z ženo: ko je čul, da je kristjano dovoljena samo ena žena, pa da je ne more zavreči, če bi mu ne rodila sinov, je ves prevzet vzkliknil, kako je cesar-

stvo, ki ga takšen zakon vlada, prav gotovo vzvišeno in plemenito.

Oče Matej je porabil priložnost in začel govoriti o miloščini, o sirotišnicah in o bogatiji krščanske ljubezni, o posebnih bratovščinah, ki skrbé za sirotne vdove in kaznjence, o neštevilnih pobožnih redovih, ki naj ljudem pomagajo, da bi vzglednejše živeli, o praznikih, ko mora vsak kristjan k službi božji, kjer po duhovnikovih ustih posluša božjo besedo; posebni v to odbrani svečeniki pa skrbé, da nobena zмота ne zmede krščanske srenje. Naravnost osuplo zavzeti pa so poslušalci sprejemali misionarjevo pripovedovanje o oblasti rimskega papeža, ki je duhovni vladar nad vsemi drugimi vladarji, oblast, ki ne prehaja od prejšnjega na zdajnega kot dediščina, marveč po svobodni volitvi starešin, ki so odbrani, da vladajo duhovni svet krščanske skupnosti. Takšno iskreno občudovanje pa je skoraj rodilo zanimanje za prerazlične resnice krščanskega nauka.

Tile modrijani pa, uh, kakšna pokora! Bili so trdnó preverjeni, da so že prav vse storili, če so kot pridni šolarčki ponavljali katekizem in jim takšno papagajsko žlobudranje ni bila nobena težava več; res, deklamirali so ga celo s prizvokom tistih, ki iščejo lastno slavo. A kadar so prišli do spoznanja, da bi po katekizmu morali ravnati tudi svoje življenje, se je na vid mirna morska gladina kaj brž vznemirila. Bolj kot koga so pripovedovanje očeta Mateja prevzela modrega Li Če Cao; možak je že kar prvo leto hotel prejeti krst.

— Oče, jutri me boš krstil!

Ne da bi čakal na odgovor, se je nanaglo poslovil po vseh predpisih in se z odločnim korakom vrnil domov.

Prav dobro je vedel, kako mora, če hoče biti krščen, kar koj odpustiti svoje prilježnice, ki so bile posebna cvetka njegovemu domu; no, to bo kaj lahko, saj največ pri srcu mu tako niso bile; v zadnjih časih jih je kar povsem same puščal v njim odločenih sobanah; še obiskati jih se mu ni zdelo vredno.

Zato se je na vrat na nos vrnil domov, zaploskal vneto in služabniku, ki je prvi pritekkel, velel, naj ženskam pové, da naj vsaka svojo culo poveže.

Preprosta kitajska žena v časih Riccijevega misijona

— Mar bodo na dolgo pot odšle? — je vprašal služabnik.

— Vsaka od njih si jo bo izbrala, kakor jo bo volja. Slehera bo dobila, kar ji gre in vrh vsega še bogat dar.

Služabnik pa, ki je bil hkrati nekšen zaupnik svojega gospoda, si je drznil tole pripombo:

— Med tolikerimi svežimi grmiči je Jasmin prav gotovo najmlajša in pri-

jetna od vseh najbolj. Gospa soproga pa, saj vemo vsi, je kaj klavrna.

Učeni Li Če Cao si je šel z dlanjō skoz skrbno ureje lasē, kot da bi si jih hotel uravnati še bolj. Res, soproga mu je bila ne le dokaj klavrna, marveč še vse bolj mračna in godrnjava; oh, prilēznice so bile vse kaj drugo! Ampak Li Če Cao je hotel biti kristjan.

— Stori, kar sem ukazal — je odločno zavrnil služabnika, ki se je potulil, kot da bi nič ne vedel za svojo poprejšnjo opomnjo. Tako je tedaj odšel k prilēznicam z gospodovim ukazom; seveda jim ga je bil prikazal tako, da je že vnaprej v njih najtrši odpor vzbudil: kar tako čez noč le ni hotel priti ob dari, ki so mu jih naklanjale, in ostati čisto sam z gospodovo soprogo, ki je bila osušena kot zidje v soncu.

Tako so ona tri ženščeta stopila pred modrijana že kar dobro poučene in trdnō uverjene, da ga bodo zmogle.

— Dehteče vrbice moje — jih je učeni nagovoril z najslajšim nasmeškom, ki ga je zmogel, — danes ta dan izletavajo ptičice in si iščejo nova gnezda.

One tri pa so molčale, kot bi ničesar ne čule. Gospod je iskal po svojem besednem zakladu kar najodločnejši rek, pa ga je rešila najstarejša med njimi:

— Streslo se je drevo in preplašene vse so se razbežale ptice. Drevo, glejte, posušilo se je, bodo s prezirnim nasmehom govorili ljudje. In slednji od njih bo s posmehom zarezal v njegovo skorjo.

Li Če Cao se je zmedel in ves zakrbljen dejal:

— A darī, ki se bodo vrabčicam odkazale, bodo tolikšne...

Vse tri družno so se nasmehnile takšni misli: zakaj bi ne sprejele darov? Saj odhod bōdo lahko na pozneje odložile. Pa so se nenada zresnile in se zaprle povsem. Skoz nekšna stranska vrata je vsa črna vstopila zakonska gospa.

— Kaj bogate darī, res, za nenasitno in neplodno morje! Dober družinski oče tega ne bo storil. Mnogo boljše, če imaš še naprej pijavke v hiši.

Da je gospodova zakonska gospa stikala po izbah njegovih prilēznic, je bila že stara in vsakdanja stvar; a Li Če

Cao je hlinil osuplost in slednjič opomnil spoštovano gospō, da je kaj malo primerno njeni plemenitosti, če brska po tistih izbah.

— Toliko vsaj je primerno — je gospa brž odbila, — da bom vedela, če tele že morajo vstran, prvič kar sem tu, po tolikih letih tiste nesramne izbe počistiti in odišaviti.

Trem prilēznicam je zagorelo v očeh — Bila je lisica, ki ji je sapa smrdela... — je začela prepevati najmlajša. Dobro so vedeli vsi, kako je popevčica naprej govorila, da je bila lisica stara in oskubljena vsa.

Li Če Cao je pogledoval zdaj soprogo, ki je bila vsa zelena in od gneva zaripla v lice, zdaj spet prilēznice, potem previdno poškilil za služabnikom, ki ga je prav gotovo kje iz kakega skritega kotiča opazoval. In prišlo mu je, kot da ga iz cele Kitajske opazujejo zvedave oči: nihče ne more umeti, čemu kar nenada odslavlja svoje prilēznice. Prav gotovo si mislijo vsi, da Li Če Cao na stara leta pozablja vse lepe nauke o plemenitosti, ki so mu jih vcepiljali mladiču, pa da do zdaj neomadeževano haljo učenjaka onečašča s podobnim skopuštvom bednega skopuha. Mordri, ki je sam sebe omadeževal s skopuštvom, pač ne more več na cesto.

Vse tele misli so se tako nenada vrgle nad poštenjakovo vest, da siromak sploh ni več vedel, kaj bi. Nalahno se je premaknil k soprogi, globoko priklonil se ji je in jo slednjim s presladkim nasmehom v licu v iskreni nežnosti pospremil do njenih soban; onih treh pa sploh ni pogledal.

A odslovil jih vseeno ni.

Vse tele sitnosti je lepo preložil na naslednji mesec, in potem na naslednje leto. No, tole odlaganje je trajalo čednih devet let.

V tem času pa je še bolj vneto kot poprej zahajal v misijonišče in se pod očeta Mateja modrim vodstvom vneto ubadal s spisovanjem zvezdoznanskih in matematičnih knjig.

Pa ni bil edini, ki je takole hrepeče vzdihoval, a se odločil ni. Prav pošteno bi bil lahko desnico stisnil drugemu imenitniku, ki je sicer spoštljivo skrbel za svojo postavno ženo, a da bi dal slovō prešustnici, ki si jo je pol

Javno redil, poguma ni našel. Zares, saj bi jo bil nazadnje lahko spred oči pognal in se dal krstiti, (— takšne že mi je zagodla, častiti oče, da peklo samo mendá ne zmore hujših! —), a bal se je, da se bo ženska, kot je to že kar v navadi bilo, maščevala za sramoto in se obesila prav pred vhomod njegovega doma; takole bi ga za vse čase docela onemogočila. Dobri dečko se je tedaj pač s tem zadovoljil, da je smuknil k misijonarju, kadar je le mogel: poslušal je njegov nauk in v razgovoru potem z lastno domislico pa z izvirnim dokazom skušal še bolj potrditi trditve, ki jih je bil prej iz patrovih ust čul. Potem pa je togo stisnil ustnice, globoko vzdihnil in se vrnil spet k svoji življenjski pokori.

Drugič spet pa prepereke, ki je brabila do krsta, sploh videti ni bilo: kaj je ustavljalo modrega Fum Mo Kana, moža, ki je naravnost svetniško živel, ki je bil o evangljski resnici v dno duše preverjen, da ni uklonil glavé krstni vodi, — je za vedno skrivnost, ki jo je Bog sebi pridržal.

Učeni Fum Mo Kan je že lepa leta vneto pobijal vsakršno malikovanje in skušal Kitajce prevzgojiti z modrimi nauki Kon Fu Tceja: v rodni deželi Ukwan, kjer je bival od vseh iskreno spoštovan in češčen, je s svojo vplivno veljavnostjo storil vse, kar je le mogel, da bi zastavil lakomno grabežnost in goljufnost cesarskih skopljencev, ki so se kot za stavo lovili po vaseh in mestih in že kar vnaprej pobirali obupne davke za vojno proti Japoncem. Kjer krivice zmagati ni uspel, je dobrosrčni Fum Mo Kan zmagal slednjič z radodarnostjo.

Bogastva ni kopičil; skušal je marveč popravljati z njim krivice tega sveta. Zato pa so ga seveda brž oklevetali na cesarskem dvoru in na vladarjev ukaz so ga prignali v Peking, kjer so skrbno sledili sleherni njegov korak. Tod se je nekoč seznanil z očetom Matejem in se začel na dolgo in široko razgovarjati z njim: krščanski nauk je kar nenada z žarno lučjo osvetlil vso njegovo preteklost in ga še bolj utrdil v prepričanju, da mora le dobro delati.

— Naj učeni tujec vé, da se me je neenkrat lotilo maloduše — je potožil Mateju; — delal sem dobro, pa nisem

vedel, čemu: in včasih se mi je zazdelo vse skupaj kar pretrda naloga, ki sem jo nase vzal, tako trda, da ji drugo kot smrt pač ne more slediti. Ti pa si me s svojo besedo o Nebeškem Gospodu razsvetlil povsem. Zdaj je otožnost v meni minila.

Medtem pa so ga s tiste navidezne, krepko nadzorovane svobode, slednjič le zavlekli v ječo; od tam je bila samo ena pot — pred sodišče. Za kratek čas so ga takole po večkrat v tednu šibali in mučili tako, da je slednjič zbolel in obležal. Očetu Mateju so dovolili, da ga je v ječi obiskal; takrat ga je vprašal, če želi prejeti krst. Fum Mo Kan se je nasmehnil v zadregi, se spoštljivo zahvalil za tolikšno milost in dejal, da je pač ni vreden; in naj mu je Matej prigovarjal še tako, modrijan je vztrajal pri svojem.

V njegovi očetni deželi pa se je v tem širil glas o krivici, ki mu jo delajo v prestolici: sorojaki so dali izdelati posebno podobo njegovo, ki so jo brž zanesli po vseh krajih; ljudje so jo na svojih domovih stavljali na častno mesto, zažigali kadilo pred njo in jo častili s prižganimi oljenkami. Poskrbeli so tudi za ponatis njegovih knjig, saj so vedeli, kako zelo razveselili ga bodo s takšno pozornostjo: poštenjak sam zase nikdar ničesar hotel ni, a mnogo si je prizadeval, da bi njegov nauk osvojil srca. Fum Mo Kan pa je v tistih dneh v mračno celico stisnjen napisal in natisniti velel prelepi uvod za očeta Mateja knjigo o prijateljstvu: tam hvali in visoko povzdiguje modrost in dobroto učenih zapadnjakov.

Kazno je bilo, da bi moral takšen mož že samo v nagrado za svoja dobra dela biti kristjan: v radost in slavo Bogu samemu bi bil. A morda se v ječi ni dal krstiti, ker se je ječe sramoval. Kadar bi mu spet vrata v prostost odprli, res, prav gotovo ni primernejšega za sprejem v Cerkev, kot je ta vzgledni mislec.

In vendar se je namerilo, da se je dobri Fum Mo Kan tistikrat, ko so ga na moleodovanje premnogh mandarinov slednjič vendarle oprostili in mu svobodo vrnili, le bore tri dni v Pekingu zadržal; takrat je, sicer s prikužno vlnudnostjo pa hkrati s trdno odločeno spet odklonil krst.

Skoraj po vrnitvi v Ukwam, še preden sta ga misijonarja hotela obiskati, da bi mu spet ponudila krstno milost, je Fum Mo Kan umrl kot modrijan, ne da bi vidno hotel vstopiti v Cerkev.

Morda je bila prepreka, ki jo je drugim predstavljalo malikovanje, pri Fum Mo Kanu njegov lastni modroslovni nauk, ki ga je navdajal z oholostjo ali pa z neodločnostjo tako lastno večini učenih glav.

Na sploh je večini teh ljudi branila vstop v krščanstvo njih zakoreninjena vzgoja o češčenju malikov. Brez konca in kraja so bili učeni prepiri z mandarinom Li Tai, ki je trmasto ven in ven z nekšno sveto jezo zagotavljal:

— Če je Bog velik tam gori v nebesih, todle na zemlji so maliki nič manjši.

Da pa bi utegnilo večno življenje človekove duše biti taisto i na zemlji i v nebesih, pa da je za vse ljudi en sam Bog pred in po smrti, ne, to je bilo zamotano preveč, da bi jim šlo v glavo. Morda pa ni zamotano samo Kitajcem, je razmišljal oče Matej... Zato je molil vneto, da bi se tale misijonski trud na vzhodu razlil v blagoslov na vse narode tega sveta, tudi nad krščanske dežele.

A ker Bog hoče, da se svet reši po nenehnem prizadevanju božjih otrok, bodi na vzhodu kot na zapadu, pa ker se v tem prizadevanju, da bi ljudje že zdaj na tem svetu skušali živeti, ki kot pozneje v večnosti z Bogom združeni živé, nikdar izčrpati ne smeš, si, povsem naravno, tudi počitka ne moreš privoščiti. Brž ko si odpravil obiske, sedi za mizo in pisari pisma na zapad, zraven pa pripravljaj knjige, ki bodo služile vzhodu. Potem pa se nenada odtegni spet temu delu, ker že prihajajo novi obiskovalci, in sam spoštljivo vračaj obiske njim, ki so te malo prej posetili.

Kadar pa je bila knjiga v kitajščini sestavljena, so jo morali potrditi cenzorji; in to ni bilo vedno lahko, nasprotno, več kot težavno in zamudno: šele po mnogih poizkusih je oče Matej uspel, da so natisnili knjigo o krščanskih resnicah in osnovni katekizem, kjer je verska vprašanja razlagal le z naravnimi dokazi, Razodetju pa se je povsem ognil.

Tale prvi uspeh z obema knjižicama ga je tako opogumil, da se je lotil mnogo drznejšega dela. Napisal je knjigo krščanskih „paradoksov — neutemeljenih nasprotij“, ki je rodila osuplost in jezo hkrati. Premnogi učenjaki so s to knjigo v roki prišli naravnost v misijonišče, z občudovanjem in z nevoljo v enaki meri, pa zatrjevali, da so patrove trditve v nji prelepe, a tudi preveč prevratne.

— Življenje je eno samo — se je razburjal neki modrijan, — res; na zemlji ali v nebesih pač ni mogoče drugo življenje kot tole zdajnje, ki ga vidimo. To je večno življenje, kajti čas ne premine nikoli. Ni tedaj ne „prej“, ne „potem“, vse skupaj je samo nenehni večni povratek.

Prav zato pa se je zdelo kaj čudno, kako je mogoče to sedanje življenje nazvati bedno, in še bolj, kako mogoče upati na popolno pravičnost šele na onem svetu.

— Pravičnost, res, — je brž pritegnil oče Matej, — pravičnost v vsej njeni polnosti bo ta svet učakal poslednji dan; zdaj nam drugo ne ostane, kot da čakamo na tisti trenutek, ko se bosta nebo in zemlja zmajala. Zdaj ujamemo le drobne sence življenja in sleherniku se njegova dobra dela poplačajo šele po smrti, kot se šele takrat kaznuje vsa krivda njegova.

Mandarini pa so osuplo zmajali z glavami; niso mogli umeti, kako bi vsa-kršno zlo, ki nas zadene, ne bilo kazeno za kako osebno krivdo; plašila jih je že sama misel, da bi morali nenehno misliti na smrt in zatirati vsa slaba nag-njenja na duši in na telesu, če bi hoteli prav in dobro živeti.

— Radost, res, radost, učeni mož, ki nam prihajaš z zapada; radost je pač v tem, da udobno živiš v prijetnem domu, da te sosed spoštuje in siromak blagoslavlja, ker si mu naklonil merico riža, ki je tebi preostajala. To je tisto pravično, kar naj bogovi naklonijo poštenemu možu.

— In vendar je radost, — je sam v sebi razmišljal Matej, — če seješ, ne da bi sad učakal, pa veš, da bo drugi žel. Radost na tem svetu je, da nisi radosten, samo da je ljubezen večja.

(Se bo nadaljevalo.)

3.000 DOLARJEV ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE V LETU 1953

Velik cilj smo si določili in šele prav v začetku akcije smo, kar se vidi zlasti v še skromnih prispevkih. Doslej se je nabralo nekako 2.700 pesov in 110 dolarjev. V tem je vključenih tudi 70.000 lir, ki jih je daroval v ta sklad Misijonski odsek v Gorici. A nekateri znaki dajo upati, da se bodo počasi začele stekati večje vsote. Tako na primer so imeli na Binkoštno nedeljo v Torontu, Kanada, igro „Tri modrosti starega Wanga“, katere čisti dobiček bo šel v pomoč slovenskim misijonarjem, in to je okrog 120 dolarjev! V Argentini se je začela nabiralna akcija od duše do duše s posebnimi bloki, ki bo, upamo, dosegla velik uspeh, če se bodo člani misijonskih odsekov potrudili kot treba. Tudi v drugih krajih, čujemo, pripravljajo prireditve z namenom, zbrati primeren delež v letošnji 3.000 dolarski sklad. Vabimo vse odseke in za misijone vnete posameznike, da se z ljubeznijo lotevajo dela v dosego skupnega vzvišenega cilja.

Slovenska misijonska zveza

KAZALO „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ — AVGUST 1953

Nuestro trio chino (—nj—): 426 — Prelat dr. Alojzij Odar je umrl (Ladislav L. nek CM): 427 — Kardinal Celso Costantini (Maksimilijan Jezernik): 431 — Očetova beseda; Obsodba teritorialnega in upravnega ekskluzivizma (Pij XII — Wolbang CM): 434 — Nevomažnik Reholj, misijonar (Karl Wolbang CM): 440 — že spet v misijone (Prof. Geržinič Lojze): 443 — Borba kitajske Cerkve (Franc Jereb CM): 444 — Indijski minister proti misijonarjem (O. Jože Cukale DJ): 450 — Misijonarji pišejo (Nace Kustec SDB, Joško Kramar SDB, Joško Bevc SDB, Rafael Mrzel SDB): 451 — Po misijonskem svetu: 456 — Misijonsko zaledje (Odgovor „Katoliških misijonov“ Sveti kongregaciji za širjenje vere; Letno zborovanje DŠV v Rimu; Dosmrtni naročniki „Katoliških misijonov“; Znamke za misijone): 460 — Barago na oitar; Baragov zgodovinar v Rimu; Dve Baragovi fotografirani pismi (Dr. Franc Jaklič); Južnoameriška Baragova zveza: 463 — Samotno bije ura nekje (F. Montanari): 470

K slikama na ovitku: Spredaj † prelat dr. Alojzij Odar, na hrbtu br. Rafael Mrzel med svojimi učenci v Hongkongu.

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“ in „Južnoameriške Baragove zveze“. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Lenček Ladislav CM, Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Bs. Aires, Argentina. — Tiska Grote, Montes de Oca 320, Bs. As. — S cerkvenim odobrenjem.

GRADIMO CERKEV

TRIDESET LET

Slovensko okno v svet

SVET KRISTUSU